1883 TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM. 42. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, FEBRUÁR 12.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS.

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: OPPELIK A., I. Stubenbastei Nr. 2.
MOSSE RUDOLF, I. Seilerstätte Nr. 2.
HAASENSTEIN és VOGLER, I. Wallfischgasse 10.
DAUBE G. L. és TÁRSA, I. Wollzeile Nr. 12
STERN MORITZ, I. Wollzeile Nr. 22.
DUKES MIKSA, I. Riemergasse Nr. 12.
HERNDL ALAJOS, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: DAUBE G. L. és TÁRSA.
Párisban: R. MOSSE, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict.
AGENCE HAVAS (place de la Bourse).

Budapest, febr. 11.

A *londoni konferenczia* elhatározta ugyan, hogy tanácskozásait titokban tartja, de az ülésekről még is jutnak köztudomásra általános részletek s rövid idő mulva valószinüleg meg fogjuk ismerni az egész tanácskozást is. Az *első ülés* hivatalos jegyzőkönyvében csak a nagykövetek, továbbá *Fitzmaurice* és *Barrère* vannak tagokul megnevezve. E szerint tehát csupán Francziaországnak és Angliának van a konferenczián két képviselője, a többi államnak pedig csak egy. A dunai bizottság tagjai nincsenek bent a konferenczia termében, hanem csupán tanácsadókul szolgálnak illető nagyköveteiknek. Az első ülésben *Muzuruz* pasa török nagykövet még nem vett részt, de a másodikra már megkapta utasitásait. A *második ülésen* a mellékteremben a dunai bizottság tagjaival együtt voltak a parti államok képviselői is. *Granville* elnök a konferencziát rövid beszéddel üdvözölte s a tanácskozások titokban tartását inditványozta, mit egyhangulag elfogadtak. A napirend első tárgya, mint már tudjuk, a parti államok képviselőinek kérdése volt. Egyhangulag elfogadták *Románia* és *Szerbia* képviselőinek bebocsátását, de szavazati jog nélkül, s egyhangulag kizárták *Bulgáriát*. Ezután megkezdték a „*vegyes bizottság*“ kérdésének, illetőleg a *Barrère*-féle javaslatnak tárgyalását s bele is mentek a vitába, midőn egy képviselő kijelenté, hogy tüzetesebb utasitásokat ohajt kérni kormányától, mire a tárgyalást keddre halasztották.

Az *egyiptomi kérdésre* vonatkozólag a *Mémorial Diplomatique* azt jelenti, hogy a londoni *orosz* nagykövet biztositotta Lord *Granvillel*, hogy a keleti, vagy egyiptomi angol érdekek ellen nem áll fenn semmiféle hármas vagy négyes szövetség; de hogy a hatalmak igen szivesen fogadnák azt a javaslatot, hogy az egyiptomi kérdést *európai konferenczia* rendezze.

Lord *Dufferin* a maga egyiptomi tanulmányainak eredményét egy terjedelmes *sürgönyben* irta meg, melyet a *Times* kivonatban ismertet. A sürgöny elején Lord Dufferin emlékeztet azokra a körülményekre, a melyek közt Anglia szükségesnek tartotta, hogy Egyiptomban a veszedelmes lázadás leverése és a rend helyreállitása végett föllépjen. Formaszerü mandátumot ehhez Európától nem kapott, de élvezte a hallgatólagos beleegyezés előnyét, sőt ennél többet és ama nemzetek részéről, a melyeknek ellenségeskedése vagy akár közömbössége is jelentékenyen megnehezitette volna Anglia állását. Tették pedig ezt azért, mert ugy vélekedtek, hogy Anglia, midőn érdekeit a Nilus mellékén védelmezi, hathatós biztositékot fog teremteni egész Európa érdekeinek. Anglia ennélfogva *komoly felelősséget* vállalt magára nem csupán Egyiptommal, hanem Európával szemben is. Kötelessége tehát Angliának, hogy Egyiptomban állandóan helyreállitsa a rendet, és az ország erkölcsi és anyagi jóllétének fejlesztéséről gondoskodjék. E végből Anglia vagy *annektálja* Egyiptomot s azt mint *korona-gyarmatot* kormányozza, vagy pedig *Egyiptomban állandó kormányt alakitva*, oltalmazza az országot külső cselszövények és belső gyöngeségek ellen mindaddig, mig elég erős nem lesz ahhoz, hogy helyét a világ szabad nemzetei közt elfoglalhassa. Az eme két alternativa közt való középut Lord *Dufferin* véleménye szerint siralmas kudarczot vallana; s mivel a brit kormány az annexiótól vonakodik, nem maradt egyéb hátra, mint hozzálátni *Egyiptom gyökeres ujjáalakitásához*; idetartozik pedig: a hadsereg ujjászervezése, rendőrség és csendőrség alakitása, a biróságok reformja, felelős miniszterium és két kamara alakitása, valamint végül a pénzügyi tanácsos kinevezése.

A *franczia szenátus* tegnapi üléséről ma a következő részletesebb tudósitás van előttünk:

Első szónok **Allou** előadó. Kijelenti, hogy tekintettel a bizottság határozataira, nem ellenzi a részletes vita megkezdését. (Nagy mozgás.) Allon után **Challemel-Lacour** beszél. A bizottság jelentéseinek birálgatása után igy szól: Ő is sajnálja, hogy a köztársaság kivételes törvények hozatalára kényszerittetik, de politikai okok ezt megkövetelik. Most az a kérdés, miféle hatással lesz a kiutasitási törvény mellőzése Francziaországra és a köztársaság jövőjére. (Tetszés.) Vannak hazafiatlan emberek, kik szivesen látnák a köztársaságnak tönkrejutását. — A szenátus mérsékletessége és fegyelme által kiérdemelte az országnak tiszteletét; a mostani alkotmányos életnek fontos és szükségelt tényezője, de a szenátusnak — ha tartós akar lenni — nem szabad alkalmat adnia arra, hogy őt a monarchikus párt harczterének nevezzék el. A törvény elutasitása arra a kételyre adna alkalmat, hogy a szenátus őszintén pártolja a köztársasági intézményeket. A kivételes törvény kegyetlen és mindenkor fájdalmas szükségesség. Összeesküvés áll fenn ama czélra, hogy a köztársaságot *kisebbitsék* és *lealázzák*. (Tetszés.) Ez az összeesküvés nem esik ugyan a büntető törvény körébe, de — eltekintve az utolsó nevetséges incziderstől — okadatolja a kivételes törvények elfogadásának szükséges voltát. Eme törvénynek elvetése nagy izgatottságba hozná a kedélyeket és a képviselőház ellenállana és nem adná fel jogát. (Zaj.) Azt fogják mondani, hogy a szenátus mindig ellensége volt a képviselőház szellemének. (Tetszés és zaj.) Őt megijeszti az a biztosság, melylyel épen az uj republikánusok fellépnek. Ebben a kérdésben nem lehet kérdést intézni a külföldi kormányokhoz, mert ha olyan rendszabályokról lenne szó, melyek Francziaországot gyöngithetnék, bizonyára jóváhagynák azokat, de miután olyan rendszabályokról van szó, melyek Francziaország jólétét megerősithetik, az idegenek tiltakozni fognak. Igaz, hogy a kivételes törvény, a gyöngeség törvénye és pedig annak a gyöngeségnek, *hogy a kormány nem vette hasznát a fenálló törvényeknek*. (Tetszés.) A köztársaság számos hive tulságosan átengedte magát a szabadelvü miszticzizmus bizonyos nemének. A köztársaságot ezáltal gyengitették és megrabolták tekintélyét és tiszteletét. A köztársaságot aláaknázták a kedélyekben. (Tetszés balfelől.) Ez azonban nem lehet érdekében senkinek, bármelyik párthoz tartozzék is. (Ismételt tetszés balfelől.)

Barthélemy St. Hilaire kijelenti, hogy nem osztja Challemel-Lacour aggodalmait. Ő ugy cselekszik, a miként lelkiismerete parancsolja, a nélkül, hogy következményekre gondolna, (Gunyos felkiáltások bal felől) nevezetesen a pillanatnyi következményekre; mert ő a jövőt tartja szem előtt. A kiutasitás kérdése most nem olyan alaku, mint volt az előbbi kormányok alatt. *Akkor kivételes helyzet a volt, a minő ma nincsen.* Attól fél, hogy e törvény után még tovább mennek. (Ellenmondások.) Sajnos — folytatja Barthélemy — a történelem arra tanit, hogy mindig ugy volt. A kellemetlen helyzetet a kamarában uralkodó tulzó nézetek idézték elő. Én károsnak találom a törvényt és a köztársaságiaknak érdekükben áll, hogy az el ne fogadtassék. Azt sem hiszem, hogy a külhatalmak rossz akaratot táplálnának akár a köztársaság, akár Francziaország irányában (Mozgás.) de ha látni fogják, hogy itt a tulzó pártok viszik a vezérszerepet, ez is okot ad majd nekik a nyugtalanságra, és szövetkezni fognak Francziaország ellen. (Zaj.) Szónok végül kijelenti, hogy ellene szavaz *minden kivételes törvénynek*. (Tetszés a centrumban.)

Devés igazságügyminiszter első sorban birálja a bizottság jelentését és azután azt mondja: Vannak szavak, a melyek közönséges emberek szájában nem veszedelmesek, de büntetendők, ha azokat *kiváltságos emberek* mondják. Hogyha a trónkövetelőket nem tartanák kiváltságos embereknek, hogyan mondhatná ki a bizottság ellenök a számüzetést? A kivételes törvény a közbiztosság rendszabálya. A miniszter előbbi kiutasitásoknak példáit sorolja fel a történelemből: hirtelen akadozni kezdett és azt mondja: Kérem bocsássanak meg; a miniszteréinőköknek egymásután következett gyakori betegeskedései következtében olyan sok dolgom volt. (Nevetés és tartós zaj.) — Azt hittem, hogy mentegetnem kell magamat. Szavaimat reám nézve sértő módon magyarázták, (Felkiáltások: Nem! Nem!) Semmi sem jogositja fel önöket arra, hogy ily következtetést vonjanak le. Ezután a miniszter folytatja a törvény védelmét, s azt mondja, hogy az a közjólét követelményeiben találja alapját (mozgás) és magasabb érdeket képez. A köztársaság nagylelkü volt a trónkövetelőkkel szemben, s ezért rossz jutalmat kapott. (Élénk helyeslés.) A törvény ellenzői között olyan bonapartisták is vannak, a kik annak idején az orleánsok vagyonát is konfiskálták. Mindaddig, mig a herczegek zászló alá csoportosulnak, nincsen szolid biztossága a köztársaságnak. A köztársaság nagylelküsége azonban nem mehet annyira, hogy védtelenül fogadja az ellene intézett ostromokat. Nem Napoleon herczeg manifesztuma volt az oka annak, hogy a kormány előterjesztette a törvényt. (Gunyos felkiáltások.) Már októberben, a legitimisták bankettje után meg volt a kormánynak az a szándéka, hogy közbelépjen. Billot, volt hadügyminiszter is azt mondta, hogy egy herczeget Tunisziba akart küldeni, hogy eltávolitsa Francziaországból. Francziaország nem állhat fegyvertelenül egy oly szinjátékkal szemben, mely a köztársaság legjobb barátjait nyugtalanitja. A belügyminiszter azt mondta, hogy nem volt fegyveres fölkelés; ez igaz, de a kormány elővigyázatossága nélkül bizonyosan lett volna. (Tetszés.) Kérdem önöket, mint politikai testületet, türték volna-e azt, hogy a kormánynak összefont karokkal kelljen állania, hogy ha egy trónkövetelő politikai cselekményével áll szemben, s ilyen politikai cselekmény ismétlődik, miután a most fennálló törvény tehetetlen. Addig akarnak várni, mig az események megtörténnek és föltámad a közelégületlenség? Ez a gyöngeség helyzete volna, melyet a mostani kormány nem akar elfogadni. (Élénk helyeslés.) A miniszter a hazafiság és a köztársaság nevében hivja fel a szenátust, hogy fogadja el a törvényt, mivel a kormány is mindig figyelemben részesiti a szenatust.

Rövid ideig tartó szünet után délutáni 6 órakor **Allou** előadó kezdte meg beszédét. Mindenekelőtt ismételve bizonyitgatta republikánus voltát, aztán igy szól: Vannak republikanusok, kik a rohamos eljárás alatt s figyelembevétele nélkül a helyzetnek, mely a multból fejlődik, ugy szólván bizonyos republikánus ujjászervezést értenek. Mások ismét tisztelik a helyzeteket, a mig azok a köztársasággal összeférhetők. Az elsőt jakobinizmusnak, az utóbbit liberalismusnak hivják; válaszszanak a kettő között: a gyöngédség és szabadság, a deszpotizmus és demokratizmus között. (Mozgás balfelől.) A bizottsági jelentés védelmezése után, Allon igy szól: Mi, kik szabadelvü republikánusok vagyunk (Nevetés balfelől.) Hagyják a viszályt és ne akarjanak minket megfosztani helyzetünktől. — Ezzel a viszálylyal már elég kárt okoztak saját pártjuknak. Francziaország külföldi barátjai fájdalommal látták azt, hogy felvetették a trónkövetelőkről szóló törvényt. A külföldi lapokban mindenütt olvasni lehetett a sorok közt: «Szegény Francziaország!» (Zaj balfelől.) A törvény monstruózus, s elitéli a szándékot, nem pedig a cselekedetet. A commune-el szemben az általános érzetnek megfelelőleg, hajlandók voltak a megbocsátásra, és kegyelmet adtak, ma pedig szigort és önkényt gyakorolnak. Azt mondják önök, hogy a köztársaság vesztett erejéből? Ki akarják önök utasitani a herczegeket? De nem közölhetnek-e az ujságok büntetlenül politikai nyilatkozatokat? A mi a herczegek politikai állását illeti, Allon azt hiszi, hogy sokkal előnyösebb a köztársaságra nézve, hogy ha ők a hadseregbe beosztva vannak, mintha az országon kivül tartják meg e cselekvési szabadságukat. (Mozgás a baloldalon.) A szónok oly halkan beszél, hogy a karzaton alig érthetik. Kéri a törvényjavaslat elvetését. Akkor, a midőn Napoleon herczegről beszél, Tirard miniszter közbekiált: Az ő eljárása hasonló ahhoz, a mi itt most történik. (Mozgás.) Allou: Egy kényes helyzetből sohasem bujhatnak ki erőszakosan, (Mozgás) szükségünk van most egy komoly kormányra, mely nagy kérdésekkel számot tud vetni, és nem egy olyanra, mely egy külügyminisztert sem tud találni. Tulszárnyalja a szenátus erejét az az áldozat, a melyet tőle akkor kérnek, a midőn a törvényjavaslat jóváhagyását kérik. Allou igy végzi: Gondoljunk kötelességünkre és történelmünkre. (Helyeslés a középen.)

Hét órakor Tolainnek kellett volna szólani. Az ülést hétfőre halasztották.

Budapest, febr. 11.

Az országgyülési függetlenségi párt mai értekezletén tárgyalás alá vétetvén a Budapesten 1885-ben tartandó országos kiállitásról szóló törvényjavaslat, az általánosságban elfogadtatott. A párt részéről e törvényjavaslatnak a házban leendő tárgyalása alkalmával, *Thaly* Kálmán fog felszólalni.

A képviselőház mentelmi bizottsága Gromon Dezső elnöklete alatt tartott mai ülésében Incze József, Bartha Miklós és Verhovay Gyula képviselők mentelmi ügyeit tárgyalta. A bizottság Incze József mentelmi ügyében azon határozatot hozta, hogy: miután Háromszékmegye szolgabirájának itélete a ház mentelmi jogába ütközik: utasitja a ház a belügyminisztert, hogy ennek megtorlása végett a saját hatáskörében intézkedjék és eljárásáról a háznak jelentést tegyen. Bartha Miklós kétrendbeli, valamint Verhovay Gyula mentelmi ügyének tárgyalása elhalasztatott.

Az országgyülési függetlenségi kör február hó 13-án, kedden d. u. 6 órakor értekezletet tart. Tárgy: A párt belügyei.

UJDONSÁGOK.

— febr. 11.

— ***Személyi hirek.*** Gróf *Ráday* Gedeon honvédelmi miniszter ma reggel Budapestről Bécsbe utazott. — *Bedekovics* Kálmán horvát miniszter ma Bécsből a fővárosba érkezett. — Gróf *Langier-Villars* Henrik a Budapestre ujonan kinevezett franczia főkonzul Párisból Budapestre érkezett és egyelőre az «Európa» szállodában vett lakást. — *Thaisz* Elek főkapitány és *Földváry* Mihály alispán ma délelőtt a fővárosból Rákoskeresztúrra utaztak az öreg báró *Podmaniczky* János temetésére.

— **Egy község veszedelme.** Kolozsvárról irják e hó 8-ikáról: A székely főváros mellett fekvő, hires dohánytermesztéséről ismert Mező-Panit községben hónapok óta rendszeres gyujtogatások fordultak elé. Jobb gazdáknak csüre, pajtája gyujtatott fel mindig szélvész alkalmával, — rendes körülmények közt a tüz lokalizáltatott annyira, hogy csak két, három telek összes gazdasági épülete égett hamuvá. Előfordult ugyan egy hóval ezelőtt, hogy az egész utczasor a lángok által felemésztetett, de ez ritkaságkép emlithető, mennyiben a panitiak igen kitünő jártassággal birnak a tüzoltásban. Mező-Panit népessége derék, szorgalmas székelyekből áll; s a lakosság a rendszeres gyujtogatás nyomára nem tudott jönni, bár rendőrileg szervezkedett, még alapos gyanuokot sem tudott kifürkészni. E hó 8-án történt — szokás szerint — este 9 óra tájt a néhány hó alatt előfordult tüzesetek nyolczadika. A falu közepén gyult ki egy csür, melynek közelében marhaistáló van. A fellobbanás perczében megtalálták a csür szalmája közt egy darab szövetet, melyben egy rakás élő szén volt beburkolva. A szövet arra vallott, hogy a sátoros czigány által használt pokrócz lehet. A rögtön meginditott nyomozás a gyanuokokat megerősitette, a falu végén lakó 8—9 sátoros czigányt vallatóra vették és három czigány beismerte, hogy a gyujtogatást ők rendezték, hogy a tüzvészben elpusztult marhák hulláit megkaphassák. A czigánykolonia teljesen szétromboltatott a panitiak által, a bünbanda pedig a marosvásárhelyi királyi törvényszékhez beszállittatott.

— **Diszlakoma.** A kereskedelmi csarnok mai közgyülésén leplezték le *Neuwelt* Ármin, a kör érdemes elnökének életnagyságu arczképét. Ez ünnepélylyel kapcsolatban ma este az emlitett egyesület helyiségeiben az ünnepelt tiszteletére diszlakomát rendeztek, melyen a csarnok választmánya majdnem teljes számban jelent meg, ott láttuk továbbá a fővárosi kereskedők legkiválóbbjait, számos előkelő iparost s a megválasztott uj tiszteletbeli tagokat: *Hoffmann* Pált és *Neményi* Ambrust. Az első hivatalos felköszöntőt *Schvarcz* Ármin, bankigazgató, a kör kiváló tehetségü szónoka, ki hosszabb, költői fordulatokban gazdag és emelkedett hangulatu beszédben emelte ki az ünnepelt érdemeit, melyet mint polgár, honfiu és a kör elnöke évek hosszu során át szerzett. Az *ünnepelt* e szép beszédnek látható hatása alatt megindulva köszönte meg a ragaszkodás és szeretet ez őszinte jelét és a kör tagjainak további sikeres munkásságára s a kereskedelem magyarosodására emelte poharát. *Hubenay* József a kör alelnöke az ipar- és kereskedés szoros összefüggésére utalva, *Posner* K. L.-t éltette, ki viszont a becsületes munka diadalára és elismertetésére emelt poharat. *Ries* Sándor e csarnokban a magyarosodási törekvések legbuzgóbb képviselőjét Hubenayt köszöntötte fel, *Messinger* Neményi Ambrust; *Hoffmann* Pál a polgári középosztály gyarapodásának államfönntartó erejére utalva, azon hazafias szellem terjedésére üríté poharát, mely a fővárosi kereskedők e körében meghonosult. *Fon* Dezső a kör buzgó titkárára, *Neményi* a szó, toll és a tett hármas képviselőire, t. i. Schwarcz bankigazgatóra, a titkárra és az elnökségre, *Leitner* M. L. a hatodik nagyhatalom képviselőire, a hirlapirodalomra emelte poharát, mely utóbbi felköszöntőt a jelenlevő hirlapirók nevében *Gelléri* Mór viszonzott. Éltették még *Ráth* Károlyt, ki a kereskedelem missziójára utalt a hazai ipar fejlesztése körül, az uj tiszteletbeli tagokat, az estély rendezőit, sat. A lakoma jóval 10 óra után ért véget.

— **Munkás ünnepély.** A fővárosi munkáspárt ma este tartotta meg az évenként megtartani szokott nagy munkás ünnepélyt, amely ez alkalommal egybe volt kötve a két szocziálista lap: a «Népszava» s az «Arbeiter Wochenkronik» tiz éves fenállásának jubileumával. A ma esti ünnepély egyszersmind a munkások egykori vezérének, a volt franczia kommunard miniszter: *Frankel* Leo tiszteletére volt rendezve, ki tudvalevőleg a napokban jött vissza a fővárosba Váczról, hol másfél évet töltött az államfogházban sajtóvétség miatt. A régi lövölde helyiségei zsufolásig megteltek a munkásosztályhoz tartozó családokkal, kiket a gondosan összeállitott programm vonzott az ünnepélyre. Frankel Leo, ki dr. Csillag, Kászonyi és br. Mednyánszky társaságában este 8 órakor jelent meg, kitörő ováczióknak volt tárgya az egybegyültek részéről. Terembe jöttekor dr. Csillag ünnepi beszédet tartott, amelyben fejtegette a munkások álláspontját és üdvözölte Frankelt, ki a munkások ügyéért szenvedett. Utána Frankel lépett az emelvényre s szép beszédben mondta el, hogy a munkások törekvéseit sikernek kell követni, mert ugyanarra törekednek, amit czélul Jézus tüzött ki. Szavait lelkes éljenekkel fogadták. Ezután a munkás dalárda adott elő magyar népdalokat s nehány német dalt. Ferenczy G. elszavalta Petőfi «Élet vagy halál» czimü költeményét, a kis Csillag Hugo pedig zongorán előadta a «Marseillaiset». A programm utolsó száma a táncz volt, melyet a fiatalság kitartással és tüzzel járt hajnalig. Az egész ünnepély, daczára a résztvevők nagy számának, példás rendben folyt le, és a kirendelt nagy számu titkos és közrendőröknek semmi tenni valójok nem akadt.

— **Gyilkosság.** Nagyfödémesről irják febr. 8-ki kelettel: Nagyfödémes mellett levő Szölgyéni pusztán Pollák és Popper uradalmi bérlők cselédjei között viszálykodás támadt; ugyanis: Ollé János, Sztahó Imrét lopással vádolván, e miatt összeverekedtek. Sztahó Imre azután a verekedés dühében Ollé Jánosnak oly sulyos csapást ejtett a fején, hogy azonnal szörnyet halt.

Rövid hirek. *Sziszekről* távirják lapunknak e hó 11-éről: Ma reggel itt 9 óra 50 perczkor négy másodperczig tartó heves földrengést éreztek. — *Vonatkésés.* A magyar-osztrák államvaspálya ma reggeli bécsi személyvonata 54 perczn yi késéssel érkezett a fővárosba. — *Jegyzői szigorlat.* Pestmegye jegyzői szigorlatán tegnap 6 jelölt jelentkezett, kik közül négyet képesitettnek találtak, kettőt pedig visszautasitottak. — *Járvány* ütött ki a gyermekek között Lajosmizse pestmegyei községben, minek folytán az ottani iskolákat ideiglenesen 3 hétre bezárták. — *M.-Sóokon* Petrik János 21 éves legény a 20 éves Mészáros Istvánt poharazás közben, játékból oly szerencsétlenül szurta meg, hogy rögtön összerogyott és meghalt. — *Sasváron* a napokban tüz volt, mely négy házat hamvasztott el. — *Kikindán* Jovicsin Dusán borbély életuntságból agyonlőtte magát. — *Zámban* csendőröket sem tudták a román atyafiakat a tüzoltóságba sorozni; a megye idevonatkozó szabályrendeletét nem foganatosithatják. — *Nagyváradról* irják, hogy Nyárszeg alatt a hosszuaszói lelkész fiát kirabolták; Jánosdán is garázdálkodtak a rablók. — *Győrben* egy Geisler József nevü káplárt egy közlegény véletlenül agyonlőtte.

= **Kitett gyermek.** A sip-utcza 8. sz. ház kapuja alatt egy 18 hónaposnak látszó leánygyermeket találtak kitéve és a gyermek-menhelybe szállitották.

= **Kéménytüz.** A kishid-utcza 5. sz. a. ház kéménye tegnap reggel kigyuladt. A kéménytüzet azonban gyorsan eloltották.

= **Az angyalcsinálók ellen.** Az V. kerületi elöljáróság, mint első foku közegészségügyi hatóság, a következő körlevelet bocsátotta ki: «Hogy a szoptatásra és dajkálásra kiadott csecsemők és kisdedek fölött szigoru ellenőrzést lehessen gyakorolni, a közegészségügy rendezéséről szóló illető törvényczikk erre vonatkozó §-a és a fővárosi tanács határozata értelmében ismételve felhivatnak mindazok, kik csecsemőket szoptatásra avagy kisdedeket dajkálásra már eddig elvállaltak vagy ezután elfogadnak, hogy ezt az V. ker. elöljáróságnál 1-től egész 100 frtig terjedhető birság, nemfizetés esetén megfelelő személyfogság terhe mellett azonnal bejelentsék. Figyelmeztetnek továbbá a szülésznők, hogy mivel szoptatásra és dajkálásra csak oly nők vállalhatnak el csecsemőket s illetőleg kisdedeket, kiknek erre az illető kerületi elöljáróság által kiadott engedélyük van, a tudomásukra jutott ellenkező esetekről az elöljáróságot azonnal értesitsék.

— **Arany János szobrára** ma **12** forintot vettünk át *Tanárky* Gyula ur kezeiből, mint egy minapi budapesti vig társaságnak asztal fölötti gyüjtését. Köszönettel csatoljuk ez összeget eddigi gyüjtésünkhöz, mely ezzel február 9-diki számunk kimutatása szerint **2470** frt **60** krra emelkedik.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A nemzeti szinház** ma Kisfaludy Károly emlékének adózott, a mint az hosszabb idő óta minden évben történni szokott a Kisfaludy-társaság közülése alkalmával. Két darabját adták elő, melyek közül az egyik: «*A kérők*», mulattató typusaival már sok derült estét szerzett a nemzeti szinház közönségének. A másik, melynek czime: «*A vigjáték*», eddig csak mint olvasmány volt ismeretes. Ennek a reprise-e helyett szivesebben láttuk volna akár a «*Csalódások*»-at, akár a «*Pártütők*»-et, melyek a ritka használat következtében csak lassan koptak, s bizonyára méltóbban képviselnék a «magyar vigjáték apját» az ujságkép bemutatott darabnál. A költő legszegényesebb leleményei közül való s a maga egészében az akkori német vigjáték puszta imitácziója. Bonyodalma, mely abból áll, hogy egy saját vigjátékát szavaló fiatal embert egész környezete félreért, sehogy sem tudott érdeket kelteni; hatása csöndes unalom volt. Pedig fölösleges a közönségtől azt kivánni, hogy kegyeletből áldozatot hozzon, mikor bőven telik a költő müsorából a mulattatásra is. Példa volt erre a «Kérők», a mely pezsgő jó kedvével ujra gyönyörködtetett, noha nem a legjobb előadásban került szinre. *Szigeti* József ur (Perföldi) szerepe meghamisitásával Delobelle egy második, kétes értékü kiadását mutatta be, *Náday* ur izléstelenséggel tetszelgett, *Szathmáryné* asszony pedig «pipiskélt», mint leggyengébb szerepeiben tenni szokta. Pedig ők képviselték a komikai elemet, tehát a darab legjobb részét. «A vigjáték» előadói nagyobbára a fiatal gárdából kerültek ki s igen természetesen, még kevesebbet produkáltak. A női szerepek személyesitői (mind a két darabban) nevetést keltő ruhákban jártak-keltek, persze a korhüség számlájára. Fáy Szeréna k. a. elismerésre méltó kivétel volt.

— **Az «Egy párisi regény»-ben** a Targy szerepét, melyet először *Náday* ábrázolt s aztán betegsége következtében Gyenes vett át, a holnapi előadáson ismét Náday fogja játszani, mert most meg Gyenes betegedett meg.

— **Matinée.** A Harmonia mai matinéeján, melyet nagyszámu női közönség hallgatott végig, a müsor első számaként bemutatóra került, Major I. Gyula kézirati müve: Falusi zeneképek, zongorára négy kézre irva. E zenemü olyan programmzeneféle akar lenni; egyes részecskéi egy bizonyos szituácziót akarnak jellemezni. Bevezetésül egy parasztinduló hangzanék föl, melyre czigánytáncz jönne, utána kedélyes együttlét, majd esti csend és végül a tüzvész. A hangulatfestés azonban nem látszik teljesen sikerültnek. Itt-ott reminiszczencziákat is veszünk észre. Egészben véve harmonizálása tehetségre vall ezen szerzemények is, de alig több ügyes kisérletnél, mely azonban igéretet foglal magában. Ha Major ur a jövőt képviselte, ugy Ellinger ur, a «veterán tenorista» a mult emlékeit keltette föl. Liszttől a Loreley-t énekelte, olyan hanggal, mely egy veterán tenoristától ebben a korban igazán meglepő. A záró-üteny utolsó hangját (a magas h-t) némi malheurral hozta ki. A közönség azonban erősen tapsolt énekének, mire, nem kis aggályt keltve, elejétől végig énekelte ismét Loreleyt; másodszor már nagyobb sikerrel. Székely Imre tanitványai közül Urhegyi Mariska és Metzler Antonin kisasszonyok játszottak el zongorán Liszttől, Scharvenkától, Bachtól egy pár darabot. Volt néhány énekszám is, melyeket Spányi Irma k. a. a nemzeti szinház tagja adott elő: a Herodiásból Salome első felvonásbeli ariáját, egy olasz dalt Millilottitól, és végül magyar dalokat.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Faragó Ödön** ma délelőtt a vigadó kis termében a kinai viszonyokról nagyérdekü felolvasást tartott, a középtanodai tanárok nyugdij-alapja s a hirlapirók nyugdijintézete javára. A terem hallgatósággal — többnyire hölgyekkel — majdnem egészen megtelt. Felolvasó mindenekelőtt a kinaiak arczvonásaival foglalkozik, miről az állitja, hogy mindnyájuké feltünően hasonlit egymáshoz. Minden egyes tartománynak népe szeret önmagának olyan valami jelleget vagy vonást tulajdonitani, a mi őt a többiektől mintegy megkülönbözteti. A mi a nyelvet illeti, az számos dialektussal bir, oly annyira, hogy ha két különféle városban lakó ember találkozik, azok egymást ép oly kevéssé értik meg, mint például a magyar a törököt. A kormányforma a különféle korszakokban szenvedett ugyan némi változást, de az ily változásokban a kinai nép csak a felső hatalom intézkedő akaratát vélte felfedezni és nyugodtan hodolt az uj alkotmánynak; de nemzeti szokásaihoz állandóan hü maradt. A kinai irásmóddal felolvasó bővebben foglalkozik. A kezdetben megállapitott hieroglyph szimbolumok az idők folyamában bizonyos átalakulásokon mentek keresztül. Az irásmód különös voltának tulajdonitandó a kinai népnek a többi népektől való elszigeteltsége. A kinai irott nyelvet különösen a rövidség jellemzi és igy nekik — mindaddig, mig a symbolikus irásmódnál megmaradnak — nem lesz szükségük a gyorsirászatra, mert ők egy rendes gyorsasággal elmondott beszédet minden megerőltetés nélkül nyomban papirra tehetnek. A kinai nép együttartására nagy befolyással bir a császár személye. A népnél az a meggyőződés, hogy az uralkodó felette áll a közönséges földi halandóknak, hogy mandátumát egyenesen az ég urától nyeri, s ennek alapján alattvalóinak boldogitására az egekben is közvetlen befolyást gyakorolhat. A népnevelésre Kinában már több ezer évvel ezelőtt nagy gondot forditottak; de a konzervativ szellem, mi a kinait nagyon találóan jellemzi, megakadályozta, hogy módositások illetőleg javitásokat tegyenek azon, a mi hajdan jó és kielégitő volt ugyan, de ma már az igényeknek meg nem felelhet. A mi oktatásban a gyermek részesül, az az irás és olvasás elsajátitásán és a kinai klasszikusok gondos tanulmányozásán tul nem terjed. Iskolái különben eléggé jól vannak felszerelve. Kinai fogalom szerint az ész nem a fejben, hanem a szivben van, mivel pedig szerintök a sziv a gyomorban fekszik, ennélfogva a tudományok elsajátitása nem a fő, hanem a gyomor közvetitése következtében történik. Ha egy kinai az emberrel azt akarja megértetni, hogy ő nagy tudós, azt mondja, hogy a klasszikus müvek már mind gyomrában vannak. Mindezeknek tulajdonitandó az, hogy a kinai nevelési módszer tökéletesen elüt az európaitól. Kinának kereskedelméről felemliti szóló, hogy az évről-évre fokozódik és nagyobb terjedelmet ölt. A mult évi forgalomnak értéke 1480 millió forintra rug. Behozatal leginkább iparczikkekben van. Kivitel van leginkább teában, mely Kinában ötféle fajtáju, továbbá selyemben, melynek gyártására nagy gondot forditanak. Felolvasó ezután a házassági és temetkezési szertartások különösségeit élvezetesen irja le. Nagy derültséget keltett a pekingi szinház leirása. Ott a szinpadon diszletek nincsenek. Az előadásokat nem este, hanem nappal tartják s bizonyos időponthoz nincs kötve az előadásoknak se kezdete, se vége. Mihelyt meglehetős számu közönség gyül össze, azonnal kezdenek játszani a népszerü dinaszták életéből hősi és népéleti rajzokat s az előadást kuruzslók felléptével tarkitják. A közönség 20 kr. belépti dijért ingyen teát kap. Székeken ülnek, asztalok mellett. Tetszésöknek «hao» kiáltással adnak kifejezést, a mi azt jelenti, hogy «jó». A szemfüles szinész igen ügyel a hatásra s mindjárt — jutalomért nyujtja ki kezét. Ha általános a tetszés, akkor ugyancsak ki kell nyitni az erszényt. Faragó beszéli, hogy egy izben látta, mikor a hősszerepbe a szinész berekedt, mert hogy a közönség zaját tulharsogja, kiabálnia kellett. A berekedt ur egész nyugalommal félbeszakitá a monologot, egy csésze theát és pipát kért s ezen üdülési idő alatt a közönségnek várnia kellett. Ha a publikumnak nem tetszik a játék, hátat fordit a szinpadnak és a szomszédok hangosan beszélgetnek. Faragó egy alkalommal a szinházban tetszésének tapssal adott kifejezést. Szörnyü gunykiáltások keletkeztek a «tengeren tuli ördögök»-nek szánva. Ők a szinésznek két nagyobb ezüstpénzt dobtak. Mire Thaliának derék papja beszédet intézett a közönséghez, s megdicsérve az europaiak gavallér voltát, a kinaiaknak szemére veté, hogy lyukas rézpénzzel jutalmazzák a müvészt. Felolvasó befejezésül azon óhaját fejezi ki, hogy a fehérbőrüek és sárgabőrüek közt a világkereskedelemért vivandó harczra a fehér faj mielőbb óvatosan készülődnék. A takarékos és szorgalmas kinai minden más fajt leszorit a kereskedelem teréről s a nagy harcz okvetlen be fog következni, a mint már tényleg be is következett Amerikában, Ausztráliában. A közönség, mely végül egy kinai okmány felolvasását hallgatta nagy derültség közt élénken megéljenezte felolvasót.

— **Az országos kaszinó** választmánya már klubhelyiségül tudvalevőleg a Thonet-udvarban levő tizenkét üres termet választotta. Utólagos jóváhagyás végett a kaszinói választmány febr. 10-én ülést tartott. A kiszemlélt helyiséget meg is választották volna, ha a Thonet udvar tulajdonosai utolsó perczben a már megállapodott 4800 frt évi lakbért 5000, illetve a házdéradóval együtt 5400 frtra nem emeli. Miután a választmány makacsul az előbb megállapitott 4800 frthoz ragaszkodott, a Thonet-udvar tulajdonosaival, vagy inkább azok meghatalmazottjaival mindennemü tárgyalást megszakitottak, ugy hogy most ismét alkalmas helyiség után néztek. E czélra ujabban a szép- és hatvani utcza sarkán, a nemzeti kaszinóval átellenben lévő gr. Pállfy János birtokában lévő első emeleti helyiségeit legalkamasabbnak találták. A gróf meghatalmazottjával azonnal tárgyalásba ereszkedtek, a miért is ez a jelenleg Nizzában tartózkodó grófnak a tárgy fontosságát tekintve, hosszu táviratot küldött. Mihelyt erre kedvező válasz érkezik, a választmány ujra összeül, hogy a helyiség tárgya felett végkép határozzon.

— **Az üllői-uti egyetemi orvoskari telep** számára a vallás- és közoktatásügyi miniszter megvásárolta a stáczió- és Mária-utcza sarkán levő házat, a melyben jelenleg az I. szülészeti és nőgyógyászati kóroda van elhelyezve. Ennek folytán lehetségessé válik, hogy az alapitványi igazgatóságnak szomszéd házából az egyik szárny és a kertnek megfelelő része az I. szülészeti kórodához csatoltassék, miáltal ez a kóroda nemcsak térben fog sokat nyerni, hanem a helyiségeknek oly berendezése s igy többek közt egy második vajudó-szoba felállitása is lehetségessé válik, a mi az ottani egészségügyi viszonyokat lényegesen javitani fogja.

— **A magyarországi hirlapirók egyesülete** ma délelőtt tartá az irók és müvészek körének helyiségében, a tagok élénk részvéte mellett tisztujitó évi közgyülését, Urváry Lajos alelnök elnöklete alatt. Az elnöki jelentés meghallgatása után Heltai Ferencz inditványára utasitá a közgyülés az egyesület igazgatóságát, hogy a hirlapirók jogi viszonyainak szabályozására a szükséges lépéseket mielőbb tegye meg. Gelléri Mórnak a tagdijhátralékokra vonatkozó inditványának elfogadása után a közgyülés hozzáfogott a tisztujitáshoz. Megválasztattak a következők: elnökké Jókai Mór, alelnökökké a lemondott Urváry és Nagy Miklós helyébe báró Kaas Ivor (Pesti Napló) és Visi Imre, (Nemzet), titkárokká Hindy Árpád és Dolinay Gyula helyébe: Neményi Ambrus (Pester Lloyd) és Seffer László (Egyetértés). pénztárnokká Molnár Antal (Pesti Napló), könyvtárnokká Dolinay Gyula (Lányok Lapja). Választmányi tagok lettek: Beksics Gusztáv (Nemzet), Borostyáni Nándor (Pesti Hirlap), Csávolszky Lajos (Egyetértés), Falk Miksa (Pester Lloyd), Gelléri Mór, (Egyetértés), Halász Sándor (Nemzet), Törs Kálmán (Vasárnapi Ujság), Urváry Lajos (Pesti Napló), Eötvös Károly (Egyetértés), Veigelsberg Leó (Pester Lloyd). Csukássi József (Budapesti Hirlap.) Több szavazatot kaptak még: Devecseri, Déri, Kenedi, Günther, Fái. — A szavazás eredményének kihirdetése után Urváry Lajos átadta az elnöki széket Kaas Ivor bárónak s az uj igazgatóság nevében Visi Imre köszönetet mondott a közgyülésnek a megválasztatásért, tiszttársai nevében is igérve, hogy a hirlapirók érdekei megvédelmezésére, az egyesület felvirágoztatására buzgón közremüködni fognak. A közgyülés után az uj igazgatóság tartá első ülését.

— **A budapesti V. ker. kisdedóvó egyesület** ma tartá az V. ker. polgári kör helyiségében alakuló közgyülését. *Gelléri Szabó* János megnyitván a gyülést, emelkedett hangulatu beszédben ecsetelte az egyesület hivatását, czélját és müködése áldásosságát, különösen hangsulyozván a lipótvárosiak kedvező anyagi helyzetét, melynélfogva azok az egyesület hathatós támogatására kiválókép alkalmasak. Ezután a választásokat ejtették meg következő eredménynyel: elnök *Gelléri Szabó* János, alelnökök Bachmayer György, Rieger György, Schweiger Márton, ügyész dr. Vajda Adolf, ellenőr Totis Adolf, gondnok Kullman Lajos, titkárok dr. Kern Tivadar, dr. Vécsey István pénztárnok Mand I. Ignácz; orvos dr. Kresz Géza; számvizsgálók Beck Jakab, Rubner Vilmos, ifj. Szenes Ede. Ezenkivül 50 tagu választmány alakittatott 10 póttaggal. Az alapszabályokat felolvasták, elfogadták s a belügyminiszterhez való fölterjesztését elhatározták.

— **A győri és győrmegyei árvizkárosultak** segélyezésére alakult bizottság tagjai felkéretnek, hogy kedden, febr. 13-án esti 6 órakor a Hungária szálló 131. sz. termébe értékezletre megjelenjenek.

A Kisfaludy-társaság XXXV. közülése.

— jan. 11.

Az akadémia disztermébe nagy közönséget gyüjtött ma délelőtt a Kisfaludy társaság XXXV. közülése. Nem csak a terem volt szorongásig tele, hanem karzatait is ellepte az irodalomkedvelők serege. A diszterem emeltebb helyén, melyen a társaság tagjai és tisztviselői ültek, felállitották délszaki növények közé *Lukács* Móricznak jól talált arczképét, mely a Kisfaludy-teremnek lesz állandó ékessége.

A közülést tiz órakor nyitotta meg *Gyulai* Pál a következő beszéddel:

Tisztelt gyülekezet! A mult évben élénken foglalkoztak a hirlapok költészetünk, általában szépirodalmunk bajaival. Sok régi s csak félig igaz vád ujult meg és sok uj és csak félig jó tanács hangzott fel. Bizonyára méltó volna mindenikkel bővebben foglalkozni. Egy széptudományi intézet, a Kisfaludy-társaság ünnepélyes üléséhez épen illenék az ilynemü elmélkedés. De mindenik fejtegetése több időt venne igénybe, mint a mennyi egy elnöki beszédet megillet. Engedjék hát önök, hogy a sok vád és jó tanács közül csak egyet válaszszak ki, azt, mely egy idő óta élesebben kezd felhangzani, s a mely társaságunkat is közelebbről érdekli.

Igen kevés eredetit irunk és igen sok idegent forditunk. Az idegen termékek egész raja özönlött reánk s épen ugy háttérbe szoritja az eredeti müveket, mint idegenszerüvé teszi közönségünk izlését. Ez a vád; a jó tanács pedig az, hogy forditsunk minél kevesebbet, vagy épen ne is forditsunk, irjunk minél több eredetit; kiadók, társaságok és közönség egyesüljenek az eredeti irodalom emelésére, egy szóval állitsunk föl az irodalomban is vámsorompót a hazai ipar védelmére az idegen ellen. De vajjon alapos-e a vád s helyes-e a jó tanács?

Ha egy pillantást vetünk a mult századra s a jelen első évtizedére, ugy találjuk, hogy ez időkben nemcsak hogy aránylag sokkal többet forditottunk, hanem irodalmunk sem volt erős, mint most vagy a közelebbi évtizedekben. A XVIII. század egyik legkitünőbb prózairója, Faludi, leginkább forditásokkal alapitotta meg hirét s hatott az irodalom fejlődésére. Az uj próza kezdeményezője, Báróczy kizáróan mint forditó szerepelt s Kazinczy az ő példáján lelkesülve szintén forditásokkal fogott az izlés és stil reformjához. A franczia iskola költői jó részt franczia müvek forditói és átdolgozói voltak. A klasszikai iskola egész Virágig, sőt még Virág is, ereje felét a görög és római klasszikusok átültetésére forditta. Legtöbb eredetiséget lyrai költészetünk mutatott fel, melynek Csokonai és Kisfaludy Sándor voltak legkiválóbb képviselői. Dugonics regényei- és szinmüveinek nagy része átdolgozás, s mig Fáy és Jósika föl nem léptek, majdnem kizáróan idegen regények forditásával táplálkoztunk. A szinpad is hasonló képet nyujt. Katona és Kisfaludy Károly előtt leginkább forditások és átdolgozásokból telt ki szinházaink müsora, s a mi mint eredeti szerepelt, az sem igen volt több idegen drámák szolgai utánzásánál. Tudományos irodalmunkban még kevesebb eredetiség volt, mint költészetünkben. Azonban szépirodalmunk néhány évtized alatt erős, mondhatni, rohamos fejlődésnek indult. A költészet minden ága felvirult s a tudomány nyomósabb mivelése is megkezdődött. A forditások száma szaporodott ugyan, de viszonyunk a külföld irodalmához lényegesen megváltozott. Irodalmunk, különösen költészetünk nem volt többé a külföld viszhangja, vettünk s folyvást veszünk ugyanonnan hatást, de az öntudatra ébredt nemzeti genius vezérel bennünket.

Épen azért nincs ok az aggodalomra. Hogy a forditások háttérbe szoritanák az eredeti irodalmat, nem való. Egyetlen eredeti irónk sem vált forditóvá a nagyobb dicsőség vagy anyagi haszon reményében. Egy-egy sikerült eredeti mü sokkal több vevőre és olvasóra talál, mint akármely idegen remek forditása, melyet a közönség egy része eredetiben is ismer. A forditások csak nagy ritkán érnek második kiadást, mig a jobb eredeti müvek gyakrabban s régibb kitünő iróink folyvást ujabb meg ujabb kiadásban jelennek meg. Bizonyára az eredeti irodalom emelésére minden lehetőt meg kell tenniök egyeseknek és társaságnak, de mindig csak az irodalom valódi érdeke szempontjából. Eredeti müvet csak azért irni, nyomatni, megvenni, olvasni, mert eredeti, habár keveset vagy épen semmit sem ér, nem lehet se egyesek, se társaságok feladata. Csak helyeselhetni, ha egy társaság alakul, mint a Petőfi-társaság, oly czélra, hogy csak eredeti müveket adjon ki; de vajjon azért a Kisfaludy-társaság kitörülje-e alapszabályaiból azt a pontot, mely az ó és uj kor remekiról forditását is feladatául tüzte; vajjon az akadémia és természettudományi társulat, melyek a tudományt nemcsak mivelik, hanem terjesztik is, lemondjanak-e arról, hogy a magyar tudományos irodalom hézagait koronként a legjobb külföldi munkák forditásával pótolgassák? A forditás elvi ellenzése a csak magyarul olvasó közönséget elzárná az európai szellem áramlataitól, elszigeteltségbe sülyesztené; ez eszme egyike azon nálunk divatos eszméknek, melyek valamely képzelt vagy valódi állami, társadalmi vagy irodalmi bajt ugy akarnának megorvosolni, hogy még nagyobb baj keletkezzék belőle.

Az európai nemzetek között soha sem volt erősb a szolidaritás és mégis kifejlettebb a nemzeti egyéniség megőrzése és kifejtése, mint századunkban. Mindkét eszme és érzés a keresztény polgárosodás gyümölcse, melyet a renaissancze hatása alatt képződött müveltség érlelt meg. A keresztény vallás nem kötve magát nemzetiséghez, mint az ó-kori vallások, ugyszólva egy nagy családdá füzte össze a nemzeteket az egyéni szabadság vágya és joga, mely az ó-korban oly fejletlen volt, mint a keresztény eszmék fejleménye, nemcsak a társadalomban és államban érvényesült, hanem a nemzeteknek egymáshoz való viszonyában is, mert a nemzetiség, mint Eötvös mondja, nem egyéb, mint az egyéni szabadság alkalmazása egész nemzetekre. E két eszme és érzés valódi vagy látszó ellentéteinek kiegyenlitése a jelen és jövő század feladata. Az irodalom mindkét eszmét folyvást táplálta, fejlesztette s a forditások nem csekély szerepet játszottak a fejlődés müfolyamában. Midőn a szent könyv minden nyelvre lefordittatott, midőn az ó-kori remekirókat minden nemzet tanulta és forditotta, mindkét eszme még élénkebb kifejezést nyert s azóta minden nemzet kölcsönös hatással van egymásra az irodalom terén is, átveszik, kicserélik egymás eszméit, forditják egymás müveit. Valóban, a forditások egyaránt kifejezik a közösség és nemzetiség eszméit, s egyszerre mindkettőnek szolgálatot tesznek. Hirdetik, hogy az európai emberiség müveltsége közös alapon nyugszik, de egyszersmind mindenik nemzet saját nyelvén müveli magát s azt használja a kölcsönös hatás eszközéül is.

A leggazdagabb irodalmak sem lehetnek el forditások nélkül. Az ó-kori remekirók forditásával maig sem hagyott fel egyetlen nemzet sem, az ujabb remekirók müvei vagy a nagyobbszerü tudományos munkák forditásai, többé-kevésbbé megtalálhatók, majd minden nemzet irodalmában. A német irodalom e tekintetben a leggazdagabb s a mit Goethe a világirodalom alatt értett, itt ment leginkább teljesedésbe. Az angolok szintén átültették irodalmukba a szárazföld legkitünőbb irodalmi és tudományos termékeit, sőt a francziák is, a kik nemzeti önérzetökben oly kizáróak, ujabban sokkal nagyobb szorgalommal foglalkoznak idegen irodalmakkal, mint régebben s legnagyobb ellenségök, a németek irodalmát kiválóan tanulmányozzák és forditnak belőle. Csak mi magyarok akarnánk elzárkózni s eredetiségünk zsirjába fuladni? Mily gyermekes eszme, mily korlátolt felfogás. A forditásnak és átdolgozásnak elvi ellenzése nemcsak müveltségünknek ártana, hanem ártana a nemzetiségi eszme kifolyása s gyengitése által az idegen nyelv beolvasztó erejének.

Azonban nem tagadhatni, hogy a forditások ellen emelt panaszokban van valami igaz is. Sok olyat is forditunk, a mi elmaradhatna, sőt el kellene maradnia s a mi jót is forditunk, nem mindig forditjuk jól. Hanem ennek gyógyszere nem az elvi ellenzés álláspontja, hanem az a régi jó tanács: jót és jól. Valóban, ha jót és jól forditunk, nem csak apadni fog forditásaink száma, mert jó forditani nem könnyü, hanem gazdagodni fog az irodalom is, mert a jó müvek jó forditása irodalomtörténeti mozzanat is lehet és mindenesetre a jó forditásban mindig van valami eredeti is. A franczia kritikusok ugy emlegetik Amyst Plutarch-forditását, mint a mely elősegitette a franczia műpróza megalakulását; az angol és német irodalomtörténetirók mint nevezetes mozzanatot jegyzik föl Pope és Voss Homér-forditását, Herder népballada és dalforditásai fordulatot idéztek elő a német lyrában, a német romantikusok műforditásaikkal majdnem többet hatottak irodalmukra, mint eredeti müveikkel; Shakespeare forditásának hatását nemcsak a német, hanem a franczia irodalom is érezte. És nálunk Kazinczy műforditásainak hatása nem volt-e nagyobb eredeti müveinél s Arany müforditásaiban nincs-e eredetiség?

Kazinczy és Arany! E két név egy egész irodalmi század küzdelmét, kiinduló és végpontját jelöli, két ellentétes elv és rendszer képviselője költészetünkben és műforditásunkban egyaránt, de mindkettő egyszersmind áldása és dicsősége korának.

Kazinczy az ó- és ujkor remekei forditásával kiemelte irodalmunkat sülyedtségéből, példát adva a költészet és próza különböző és saját nemeire. Uj eszmék és érzések légköre támadt s megindult az irás és nyelv reformja. A példányok varázsa eredeti irodalmat teremtett s a kicsinyes müforditói gond nagy müvek szülő anyja lett. Kazinczy folyvást hirdette, hogy az irónak nemcsak tolla van, hanem ecsete, vésője és hangszere is; hogy a mondatnak nemcsak értelmének kell lenni, hanem idomának, szinének és zenéjének is, hogy a nyelvnek nemcsak grammatikája van, hanem müvészete is. Ki akart fejezni minden eszmét és érzést, melyeket az uj kor szült s megkisérlette a kifejezés minden médját, melyekre a régiség példát adott. Ohajtotta, hogy ugy tudjunk beszélni és irni, mint a görög Athén csarnokai alatt, a latin Róma forumán, mint a franczia Páris szalonaiban s a német Weimar falai közt és nemcsak ugy, hanem a mennyire lehet, oly módon is. Ez utóbbi pontban volt tévedése, mert idegen nyelvi szépségeket is igyekezett átültetni irodalmukba, a helyett, hogy azokhoz hasonlókat fejtett volna ki nyelvünkből. E tévedését, melyet az ujabb nyelvészet annyi kárörömmel emleget, mennyire ellensulyozza az a nagy érdeme, hogy felköltötte a stil- és formaérzéket, hogy példát adott, s részben nagy sikerrel, a stil különböző nemeire s költői nyelvünk és müprózánk oly fejlődését inditotta meg, mely csakhamar a tökély magas fokára emelte nyelvünket. Vörösmarty Kazinczy tanitványa volt, de stilje már müvészi idegenszerüség nélkül és magyar izléstelenség nélkül. Összeolvasztotta a régi és uj nyelvet, egyesitette a müvészeti és nemzeti geniuszt.

Midőn Arany föliépett, már megalakult ujabb költői nyelvünk s a müforditásban is kezdettünk felhagyni azzal a móddal, hogy az idegen müremeket némi idegenszerü jellemzetességgel tükrözzük vissza. S mégis föllépte a fejlődés, a tökély ujabb lépcsőjét jelölte. Geniusza a nép és régi nyelvből, melyeket senki sem ismert jobban nála, uj költői bájt fejtett ki a szókincs, szólásmód és fordulatosság kimerithetetlen gazdagságát árasztotta el müvein s mint forditó megmutatta, hogy mi a forditásban az eredetiség. A mit Goethéből, Burnsból, Shakspeare-ből és Aristophanesből forditott, mind olyan, mintha a nagy irók magyarul irták volna. Forditásai mint eredeti művek hatnak reánk. Nem csak a gondolatot és árnyalatait tükrözi vissza, hanem a kifejezés és nyelv bájait is; a mi a német, angol és görög költőben a fenség és kellem, a páthosz és gyöngédség, a komikum és humor kifejezése, azt majd mind megtaláljuk forditásában a magyar nyelvből kifejtve s mintegy ujra teremtve. Forditásaiban néha nyelvünk bájainak oly árnyalatai is feltünnek, melyek eredeti müveiben hiányzanak s épen azért épen oly gyönyört nyujtanak és épen oly méltók a tanulmányra, mint az eredetiek.

Ime, e két nagy példa bizonyságul arra, hogy mily kiváló helyet foglal el a forditás az irodalomban. Nemcsak tartalommal gazdagitja azt, hanem müformákkal is, nem csak izlésünk nemesbitésére, látkörünk szélesbitésére hat, hanem az eredeti nyelvművészet emelésére is. E szempontból tekintve a forditásokat, bizonyára hibáztatnunk kell azt a sok gondatlan forditást, melyekkel el van árasztva irodalmunk s melyek épen ugy zavarják élvezetünk, mint idegenszerüséghez szoktatják nyelvünket. Mindez nem Kazinczy iskolájának folytatása, mint sokan hiszik. Kazinczy, mint maga mondja, tudva-akarva botlott, megkisértve némely idegenszerüség átültetését, melyeket szükségeseknek hitt. Az a mügond iskolája volt, mely tudva tévedett és tévedni akart; ez a gondatlanság iskolája, mely akaratlanul téved, bár nem akarna tévedni. De a gondosabb, az ugynevezett magyaros forditásnak is meg vannak a maga törvényei. Némelyek elégnek hiszik, ha forditásuk nyelvtanilag hibátlan, habár hiányzik belőle az erő és kellem, vagy nagyra vannak vele, ha minél több régies vagy népies kifejezésekkel pompázhatnak, akár van szükség rájok, akár nincs. «In vitium ducit culpe fuga, si caret arte» — mondja Horatius. S valóban kerülve az idegenszerüséget, nem egyszer oly magyarosságba esünk, mely nem felel meg se a münemnek, se hangulatának. Ide járul még egy más körülmény is, mely szintén könnyen félrevezetheti a müforditót. Már évek óta feladták az alakhoz szorosan hű muforditás elméletét, melyhez régibb iróink annyira ragaszkodtak. Semmi esetre sem hibáztatjuk, sőt bizonyos esetekben megköveteljük, hogy a forditó hiven tartsa meg az eredetinek alakját, de épen nem veszszük rossz néven tőle, ha az eredeti külalakot nem mindig tartja is meg, s olyannal helyettesiti, mely nyelvünkön szokottabb s amahhoz hasonló hatásu. Bizonyára bajos volna Horatius ódáit magyar népdal-rhythmusban forditani, de Homért vagy Firduzit miért ne kisérelhetnők meg a magyar Sándor-versen? De ha ezt teszszük, vajjon helyes-e még többet is tennünk s ugy forditanunk, hogy — a mint egykor Arany mondá nekem — érezzék rajta az alföldi bunda szaga?

De mind e megrovás csak a szélsőségeket illeti. Hála Istennek vannak müforditóink, a kik sikerrel, sőt olykor kitünően forditnak s közülök a kiválóbbak épen társaságunk tagjai. Néhány évtized alatt társaságunk Shakspeare és Moliére összes müveivel ajándékozta meg a nemzetet, a Niebelungenlied és Don Quijoteja sikerült forditását szintén társaságunk adta ki; innen vette a közönség Sophocles, Calderon, Moreto, Corneille, Racine és Puskin némely müveit is. Ujabban Plautus és Milton forditásai vannak készülőben s reményünk van még többekhez is, mert mi nem vagyunk a forditásoknak elvi ellenzői, sőt elvi pártolói vagyunk s azt hiszszük, hogy ezzel a közmüveltséget és nemzetiséget épen ugy szolgáljuk, mint eredeti kiadványainkkal.

Vajha az évek során minél több ó- és ujkori remekirót ültethetnénk át nyelvünkre. Minden esetre társaságunk szük anyagi körülményei között is minden lehetőt megtesz e czél elérésére és számit a közönség támogatására. Ez óhajtás, e remény, ez igéret nevében ezennel megnyitom a Kisfaludy-társaság XXXV-ik közülését s üdvözlöm a tisztelt közönséget, mely oly nagy számmal, oly szives részvéttel tisztelt meg bennünket.

E megnyitó beszéd elmondása után *Beöthy* Zsolt, a társaság titkára olvasta föl szépen irott jelentését, mely bő kivonatban itt következők.

Tisztem szerint társaságunk mult évi munkásságának, igyekezeteinek és eredményeinek képét, mintegy nyereség- és veszteségszámláját kell önök elé terjesztenem. Amarra föl van jegyezve hü törekvésünk, mely intézetünket az izlés magyar iskolájává emelni igyekezett; föl vannak a kegyelet nyilatkozatai, melylyel jeleseinknek mindig készen áldoztunk s élesztettük nemzetünkben azt a lángot, mely utjára biztató világot vet s szivében életadó meleget áraszt szét. E lapra van jegyezve erőnk gyarapodása, melyet uj társainktól remélünk, «a friss sarjban ifjulás»; erre a részvét bizonyságai, melylyel a magyar közönség törekvéseinket fogadta, munkásságunkat bátoritotta, vállalatainkat gyámolitotta. A másikra pedig a csapások, melyek értek; és minő csapások! Az előbbin szeretném kezdeni, mert ha azt bocsátanám előre, a mit elszenvedni kénytelen voltunk, bizonyára csak elfogult, akadozó szóm maradna tetteink vázolására; veszteségeink hirdetése után oh honnan venném a bátorságot és erőt hozzá, hogy valamelyes nyereségről merjek szólani?!

Társaságunk első kezdetétől fogva, mikor alapitóit még Kisfaludy Károly szólitotta barátainak, hosszabb idő telt el félszázadnál. E félszázad bőven hozott tanulságot, irodalmi eszmékre és elvekre jóváhagyó és elvető itéletet; bővebben, hogysem oka és joga ne lenne ragaszkodni elvei és eszméi közül azokhoz, melyeket idő és siker szentesitettek. Ily elvek vezették munkásságát ez évben is s ezek alapján folytatta törekvését, hogy intézetünket az izlés iskolává emelje. Iskolává, mely tanitásában a külföld nagy példáival oktat s szeretettel vizsgálja nemzetünk szellemét, multjában és jelenében. Ápolja a lángész kultuszát, azokét a géniuszokét, kik minden idők és minden népek büszkeségei, s azét is, melynek dicsősége száz és ezer névtelen szivből sugárzik egybe: a magyar nép géniuszáét. Elhozza s meghonositja közöttünk azokat, kik az egész mivelt világ fényességei, hogy ehhez a világhoz tartozásunknak bizonyságaival erősitse önérzetünket. Másfelől kiássa s gyüjti a magunk rejtett kincseit: népünk költői alkotásait, melyek olyanok, mint a régi világ ezüst és arany tükrei, erősek, nemesek és drágák s képünket tükrözik vissza. E kettőre van szükségünk, tisztelt hallgatók: érzetére szellemünk fogékonyságának, mely tüzet fog az egész emberiséget hevitő eszmék szikrájától s érzetére másfelől szellemünk sajátos erejének, mely mindenha megőriz bennünket minmagunknak. Igen: nemcsak az utóbbira, hanem épen olyan mértékben az elsőre is, a bus sohajtozás helyett, hogy a magyar «elhagyatott, testvértelen ága nemének,» a lelkesitő tudatra, hogy önerejéből az emberiség legnemesebb, legelőkelőbb családjának, a mivelt népek rokonságának méltó tagjává küzdötte fel magát.

Az idegen klasszikusok és saját költészetünk eredeti alkotásainak, régi irodalmunk emlékezetre méltó hagyományainak ismertetése, kiadása, terjesztése képezte fő gondunkat. Könyvtárunk ujabb folyama is sajtó alatt van s hozni fogja Pálffy Albert két kötetes regényét: Esztike kisasszony professzorát, azután Moore Tamás bájos költői regényének a Lalla Roukhnak dicséretet aratott forditását a korán elhunyt Lehr Zsigmondtól s Bánóczi Kisfaludyjának befejező kötetét.

E kötettel régi tartozásunk egy részét rójuk le, tehetségünkhöz mérten, szerényen, de buzgó igyekezettel: hálánk tartozását a mester iránt, kinek nevét viseljük, eszméit követjük, emlékét ápoljuk. A legelső adósságot, melynek lefizetésére elődeink félszázad előtt kötelezték magukat. Ime van már több emléke a háromnál, melyet elődöm legelső titkári jelentésében e helytt elsorolt: munkáinál, Ferenczy muzeumkerti szobránál, s Társaságunknál. Megirva terjedelmes életrajza, hajótöréseinek és révpartjának képe, mely a magyar költészetnek is révpartja volt. Ferenczy szobra a még gyámoltalan magyar képfaragás fejlődő korának mindig érdekes emléke marad; de társaságunk nemzeti büszkeségünknek, már szépen fejlett müvészetünknek figyelmét is ráirányozta mesterünk alakjára s Kisfaludy Károly mellszobra, melyet Kiss György ez évben fejezett be számunkra s melyet az akadémiának ajándékoztunk, bátran elmondhatjuk, a legszebb magyar mellszobor. Kegyeletünk a mestertől elvezetett érdemes tanitványaihoz is: szivből ünnepeltük és szivből gyászoltuk az érdemet. Megültük Tóth Lőrincz társunk irói arany ünnepét mult évi május 12-dikén. Megemlékeztünk sokoldalu és érdemes munkásságáról a szépirodalom és tudomány mezején, meg különösen arról a megható hüségről, mely fogékonyságát és kedvét mind a mai napig nem engedte elfordulni költészetünktől. E hüség méltán jutatta eszünkbe, hogy ő még az uttörők, az apostolok barátja és tanitványa: közülök maradt nemes példa mindnyájunknak. Képviselőink jelen voltak április 30-dikán Pozsonyban, melynek ghettojában egy alacsony házat keresett föl a hálás elismerés: Dux Adolf szülőházát. Nemcsak irodalmi ünnep volt az: a győztes magyar szellem s az egyetértés ünnepe egy nagyrészt idegen ajku városban egy zsidó vallásu derék magyar iró emlékének megtisztelése alkalmából. Bár erősödnék és hatna, lenn és fönn, a szellem, mely ez ünnep által és ez ünnepen nyilatkozott! Kriza János nagyajtai szülőháza előtt is megjelent julius 30 dikán küldöttünk, az emléktábla leleplezésénél. Üdvözletünk oly méltán megillette a pihenő bajnokot, kinek szeretete szülőföldeiránt a székely népet legnagyobb költőink versenytársává, s halhatatlanná tette irodalmunk történetében. És végre ott voltunk, nem csupán küldötteink által: ott voltunk mindnyájan október 15-dikén, ott voltunk koszorunkkal, ott voltunk lelkesedésünkkel, ott voltunk büszkeségünkkel Petőfi leleplezett érczszobra előtt. «Az ő dicsőségéből mi sem hiányzik; de ő hiányzik a Kisfaludy-társaságéból», mondhatnánk róla is. De mégsem. Irodalmi egyesületek kötelékébe lépni sohasem akart; de intézetünk egy vállalatának dolgozótársa volt. Társaságunk munkát adott a küzdő géniusznak akkor, mikor szüksége volt reá. Nem dicsőségének fényes palástjából akarunk valamit magunknak tépni e viszony révén; nemes emlékét csöndben őrizzük. Hisz, mint a magyar művelődés hü munkásainak okunk és jogunk egyiránt elég van: büszkén tekinteni föl reá, a nagyra.

De nemcsak ünnepeket ültünk: hétköznapjainkat sem töltöttünk tétlenül s erőnkhöz képest munkálkodtunk is. Társaságunk tagjai rendes havi üléseinken az év folytán tizenhat prózai és tizenhárom verses: összesen huszonkilencz dolgozatot mutattak be.

Üléseink, előadásaink iránt, egész éven keresztül, egyre növekvő érdeklődést tanusitott a közönség, főleg a nők és az ifjuság: az izlés s a költői fogékonyság képviselői. De a nemzet figyelmének és részvétének más biztató jeleit is vettük: alig volt ülésünk, mely örvendetes alkalmat nem szolgáltatott volna uj meg uj alapitványok bejelentésére. A pesti hazai első takarékpénztár, melyhez bennünket első igazgatónknak, Fáy Andrásnak emléke füz, ez idén is 200 frtot ajándékozott társaságunknak, melynek még Arany János végrendeletileg 50 aranyat, Szegedi Sándor debreczeni tanár pedig 100 frtot hagyományozott. Zsiska Julia asszony elhunyt fiának, Somogyi Dezsőnek, emlékére egy nyiregyházi takarékpénztári részvényt tett le elidegenithetetlen alapitványul, melynek kamataiból 3 évenkint 100—100 frtnyi jutalom tüzendő kisebb költői feladatokra.

Uj tagjainkra, e hó 11-én tartott választó közülésünkön, abban a biztos reményben adtuk szavazatunkat, hogy bennök társaságunknak munkaereje, szellemi tőkéje gyarapszik. Két jeles, lantos költőt választottunk: Bartók Lajost és Vargha Gyulát. Ápolják nemes buzgalommal továbbra is a költészet eszményi kultuszát, mely maradjon mindenkor szem-gyönyörködtető, lélek-vigasztaló édes virág az élet buzavetésében s ne konkoly.

És ezzel végezném, — oh bár végezhetném is! De jelentésemnek még egy lapja van hátra: egy gyászkeretü lap. Ez év a legsulyosabb csapások esztendeje volt ránk. Kétszer tüztük ki fekete lobogónkat, mely nemcsak a mi veszteségünknek, hanem a nemzet gyászának volt jelképe. Kell-e nevökön neveznem őket? A mult évi október 22-én vesztettük el Arany Jánost, deczember 13-án Greguss Ágostot. A magyar kulturának nem volt ennél lelkesebb munkása, kitartóbb hirdetője, tanultabb szószólója; amannál nem született még fensőbb disze. Mindegyikök társaságunk körében aratta első sikereit: Arany Toldijával, Greguss Szépészetével; mindegyikök itt hallatta hattyadalát is: Arany az Ejféli párbajt. Greguss velenczei bucsu-költeményeit. Tisztök és szivök szerint a mieink voltak elejétől végig: Arany társaságunk ujjáébredési idejében igazgatónk volt, Greguss tizennyolcz éven át titkárunk s négy évig másod-elnökünk. Aranyban a mi fejünknek koronája, a magyar költészet fejedelme esett el. Emlékét halhatatlan alkotásai: az igazi magyar éposz, a műballada és a költői nyelv, mely uj erőt vett az ő lelkéből, őrizni fogják az időknek végeiglen, mint a tiroli lovagfejedelem ravatalát az ércz-óriások végetlen sora. Utána ment tudományos aesthetikánk legkiválóbb képviselője. Könyvei tanuskodnak róla, hogy senkisem követte oly hiven Aranyunkat »költői álmaiba», mint Greguss; mily megható jelenés látnunk őt, midőn bálványát mintegy nyomon kiséri végső álmába is. Dicső halottunk és lelkes vezérünk! Senki sem éreztette mélyebben és senki sem magyarázta ékesszólóbban nálatok bölcseletét a fenségnek, mely parányiságunk érzetével lesujt, hogy a végetlen gondolatához fölemelhessen. Életetek és halálotok fenséges képeivel állunk szemben, — óh bár tanulni tudnánk tőletek! Tanuljunk, s a gyász felindulása érted, te nagyok legnagyobbika, és érted, te hivek leghivebbike, emelkedjék szellemetek megértésének vigasztaló magaslatára. Oda, hol már nem gyászunknak, hanem dicsőségünknek, hitünknek és erényünknek példái gyanánt lebegtek.

Kiváló momentuma volt az ülésnek **Szász** Károly emlékbeszéde *Lukács* Móricz fölött. Hosszasan s nagy rokonszenvvel méltatta a boldogult irodalmi és politikai müködését s jellemezte, mint embert is. Beszédének az a része volt legszebb, legmeghatóbb, melylyel a Lukács Móricznak anyjához és nejéhez való viszonyát ismerteté.

Életében kétszer ismétlődött, tárgyában ugyan más s az általa támasztott elégiai hangulatban fokozott mértékü, de lényegében ugyanazon érzés uralma: egyszer az ifju- és férfikor határán, a rajongásig menő gyöngédséggel szeretett anyja, másodszor a férfi és aggkor határán az imádott nő iránti önfeledő ragaszkodásban, mindkét esetben a betegágy körüli odaadó gondban, az évekig fenyegető halál bekövetkeztekor a vesztés fölötti kétségbeesés tompa fájdalmában, melyről csak a vallásos hit rázta föl s a viszontlátás bizonyossága vont glóriat vérző szive martirsága körül. Mint a sebzett szarvas, erdők rejtekébe, néma magányba futott mindakét izben, halálosnak érzett sebével; de mint az, sebeit nyalogatva, maga szerzi meg a gyógyulást magának, ő is — meggyógyulva, vagy legalább megnyugodva tért vissza, évek mulva, az emberek társaságába s nemes büszkeséggel hordozta behegedt sebeit, érezve — mikor nem nyilatkoztak is — azok fájdalmát s fájdalmuk becsét: mint a martirok mindig legyenek a vallásos hit, a kegyelet martirjai, büszkék arra, hogy szenvedniök kell s tudnak szenvedni.

Egy nagy nemzeti válság tragediája volt folyamatban s katasztrófája kitörőben, mikor Lukács Móricz kebelében — a nemes lelkekre nézve mindig legiszonyubb harcz, az összeütköző kötelességek harcza folyt le s ő, lelkületének és jellemének megfelelőleg, az epikus és tragikai megoldás helyett az idyllit és elégiáit választotta. 1848-ban az első nemzeti kormány, a Batthyány-minisztérium, munkakörében vállalt el egyrészt, mint Klauzál Gábor ipar- és kereskedelmi miniszternek elnöki titkára, minisztertanácsosi ranggal.

Azonban személyes részvétének az ország ügyeiben, a sirjába hanyatló 1848-al egyszerre vége szakadt.

A magyar kormány és országgyülés Debreczenbe költözött, onnan folytatni az önvédelmi harczott; a hadsereg is visszavonult, egyelőre védtelenül hagyva a fővárost; Lukács Móricz azonban Pesten maradt, nem követte sem a kormányt Debreczenbe, sem hadseregünket a csatatérre. «E tényt — irja Emlékiratai bevezető fejezetében — pirulás nélkül konstatálom, mert nem gyávaság, nem a haza és szabadság ügye iránti részvétlenség tartóztatott vissza, hanem egy szent kötelessége. Hetvenedik évét tulhaladt anyám, már több mint egy év óta, sulyos, gyógyithatatlan betegségben, önerejéből meg sem mozdulhatva, feküdt halálos ágyához szegezve. Özvegy volt; én egyetlen gyermeke, egyetlen támasza. Hagyhattam-e szülőmet magára, vagy idegenek s cselédek gondjaira oly városban, melyet az ellenség készült megszállani? Mily egyszerü szavak s mily teljes és ellentmondhatatlan önigazolás! Az erkölcstan egyik tétele, hogy ha két kötelesség összeütközik s csak egyiket teljesithetjük, elsőséget kell adnunk a nagyobbnak, a szentebbnek. A haza, vagy az édes anya iránti kötelesség-e a nagyobb, a szentebb, mikor mind a kettő szenved, halálos veszélyben van s fia segélyére és védő karjára szorul? E fölött lehet vitatkozni. «Vannak brutusi lelkek — folytatja Lukács — a kik azt mondják, hogy a hazát mindenek felett kell szeretni, én nem röstellem bevallani, hogy anyámat még jobban szerettem a hazánál. Életemet kész lettem volna, ha meggyőződésből nem, becsületérzésből feláldozni hazámért, anyámat nem.»

Az öreg asszony szenvedéseinek csak az 1851. év vetett véget. A hü fiu negyedfélévig volt betegápoló, a szó szoros értelmében, a szenvedő anya halálos ágyánál. Ő igazgatta feje alatt vánkosait, melyek mindig keményekа betegnek s a hattyupehely is tövissé válik bennök; ő adta neki az orvosságot, melyben gyógyulás nem, csak a gyógyulás altató reménye rejlik, virrasztott ágyánál s az álmatlan éjszakába messze benyuló estéken mesélt neki, fölidézve gyermekemlékeit — melyek az öreg asszonynak ifjusága emlékei voltak — s nyájas szóval üzve el a bombázott Pest iszonyának a betegszobába behallatszó zaját, majd a levert önvédelem, a kétségbeesetten lerakott fegyverek, a leigázott ország tompa zajának fájdalmas visszhangjait. S mikor a betegszobában mindennek vége volt s az halottas szobává válva, az ágy helyét a ravatal foglalta el, — mikor végre a sirbatétellel az utolsó fiui kötelesség is be volt töltve — akkorra, oh akkorra már a hazában is rég vége volt mindennek.

Az 1861-ki alkotmányos kisérlet, melyet Lukács bár nem tagja a rövid parlamentnek, a hazafi élénk érdeklődésével kisért meghiusult s Lukács barátaival és elvtársaival, az egész haza összes jobbjaival együtt ismét csak a társadalmi élet magánköreire érezte utalva magát. Ő mindig a társaság embere volt, kivált ha e szót nyugati értelmében, a sociéte vagy society jelentésében vesszük.

E társaságok egyikében találkozott először azzal a ritka szellemü nővel, ki élete angyalává, hajló kora boldogitójává, s kinek ő előbb elragadtatott imádójává, majd boldog férjévé, végre éveken át hü s önfeláldozó betegápolójává s aztán holtig sirató özvegyévé volt leendő.

Birly Krisztina, szintén nem főrangu, de születésénél s valódi összeköttetéseinél fogva ezen előkelő, páratlan szivnemességgel s müvelt szellemmel biró testi bájakban s méginkább kellemben dus s végre gazdag örökösnő volt.

Főrangu és gazdag, vagy nagyratörő udvarlók rajongtak körül. De a hideg és tartózkodó, sőt büszke külseje miatt, mélyen érző szivet rejtő hölgy, kinek magatartása és kellemi fölénye a legmerészebb udvarlóknak is tiszteletet tudott parancsolni, egyikhez sem hajolt közülök. Figyelmével előbb, majd rokonszenvével s később határozott hajlamával, a körülte zajló férfi társaságnak egy — nála több mint kétszerte idősb — tagja felé fordult, ki társadalmi állásával hozzá egészen hasonló szivnemességgel s müvelt szellemével hozzá egészen méltó volt, de a ki — már közel 50 éves létére — régen örökös nőtlenségre kárhoztatta magát s álmában sem gondolt házasságra, legkevésbé pedig a nála háromszorta gazdagabb s majdnem annyiszor fiatalabb örökösnővel. Azonban mindgyakrabban találkoztak azon társaskörökben, melyek mindkettőjökéi voltak s előbb csak udvarias érintkezéseik észrevétlenül a szives és rokonszenves barátságba mentek át, e költői viszonyba, mely rokonszellemü férfi és nő közt a legveszélyesebb, mert ellenállhatatlanul vezet a szerelem s esetleg a szenvedély lejtőjére. Nem sokára egy sajátos körülmény még közelebb — s mindennapi s bizalmasabb érintkezésbe hozta őket. Krisztina jártas volt a művelt nyugoti nyelvekben s irodalmakban, kivéve a spanyolt. Most azt is megakarta tanulni, hogy Lukács Móricz lehessen a tanitója: S a Calderon és Cervantes s a Cid-romànczok nyelve, a mester és tanitvány közt, a mint haladtak benne, egyre édesebben hangzott füleikbe s végre szerelem vallomásba olvadt át. Hanem csalódott az első vallomást a leány tette, de csak mikor meggyőződött, hogy a férfi csak azért haboz azt megtenni, nehogy önzés vagy épen kapzsiság gyanujába essék. Önzés — legalább annak szennyesebb faja — teljesen ki volt zárva e nemes szivek viszonyából. Ki a leány részéről, a ki élete virágában ifju s főrangu kérőket utasitva vissza, egy ötven éves férfinak önként nyujtotta kezét s kezében teljes szivét, s ki a férfi részéről, a ki tizenkét év mulva határozottan visszautasitotta neje vagyonát, nem akarván gazdasággal vigasztalódni élete elvesztett kincsének romjai fölött.

A hallgatóság lelkesen megéljenezte Szász Károly emlékbeszédét s megtapsolta **Dalmady** Győzőt is ki két hangulatos elegiáját szavalta el.

Fölöttébb érdekes volt **Zichy** Antal előadása, ki ama glosszákat olvasta föl, melyeket Szeilern Crescencia grófnő ir *Széchenyi* István gróf «Hitelé»-ről. A müvelt lelkü hölgy, ki később nejévé lett a nagy hazafinak, már akkor is érdeklődéssel kisérte hazát boldogitó törekvéseit, mikor még Zichy Károly grófnak volt szerető hitvese. A ma bemutatott glosszák bizonyságot tesznek erről, valamint a lelkes honleány helyes felfogásáról is.

Az érdekes ülést **Baksay** Sándor zárta be «Babett» czimü humoros elbeszélésével, mely nem egyszer zajos derültségre inditotta a hallgatóságot.

Egy óra volt, mikor **Gyulai** Pál köszönő szavai után elszéledtek a Kisfaludy-társaság tagjai és vendégei.

A lakoma.

Ülés után a társaság tagjai Holzwart «Frohner» vendéglőjében gyültek össze. A lakoma egy órára volt rendelve, az ülés azonban váratlanul hosszunak igérkezvén, Ágay a társaság bankettjeinek hagyományos rendezője külön stafétával hatvan perczny halasztást parancsolt. Később kitünt, hogy az ételsor szellemes szerkesztője teljes félórával lőtt tul a czélon, mert két negyeddel kettő előtt már mindenki helyén ült az első emeleti 5-ik számu szalonban s némi türelmetlenséggel várta beváltását annak a sok szép igéretnek, mi aranyszegélyes 16-odrét hajtásu fehér papiron előtte irva állt.

Egy óra 45 perczkor már egymást érte az interpelláczió. Csicseri Bors izgatottan igyekezett nyugalmat prédikálni, és segitségül hitta a szolgálattevő szellemek egyikét, ki frakkban, fehér nyakkendővel jelent meg hirtelen és gyorsan, mint a parancsolat, nyomában apró, szépen fésült fiókpinczérekkel, kezében karcsu sherrys üveggel s aztán tömpe poharakba versenyt öntözgették Hispánia csillogó arany nedüjét.

Brillat Savorin obligát 30 csepje «öt perczczel a leves előtt» érintetlenül hagyja a kedély hurjait, de tizenöt percz és 90 csepp olyan a nyelvnek, mint az angol tollkés, mely hegyesre faragja magát az ácsplajbászt is, s aztán jaj a boldogtalannak, kit a tantalusi kedély kiköszörült szarkazmusa a dolgok megzavart rendjeiért felelősségre von.

Volt egy pillanat — a pillanatok eme leves előtti hosszu folyamán — mikor mindenki az ételsort tartotta kezében s mindenki érzett valamit magában — Gyulai Pálból.

Ott állt mindjárt első helyen:

«Lyrai tört csibe-leves».

Azután

«Trónhagyó fogas á la Chambord»

harmadiknak

«Ökör hátszine nyárson sülve és engesztelő főzeléktől körül czirógatva».

— Már hogy lehet az lyrai, ami ilyen drámai hangulatot teremt?

— Tört csibe? Tört remény és tört hajó! Hajótörés!

— Trónhagyó fogas? Csak lenne már legalább konyhahagyó.... Engesztelő főzelék? No erre csakugyan szükség lesz. Körül czirógatva? Hm — Csicseri Bors, ha téged... Szerencséjére Csicserinek végre megnyiltak az ajtó szárnyai s vele a lyrai leves csatornái. S a lyra legyőzte a drámát, a trónhagyó az olympusi nyugalom trónját szerzé meg a kritikai nyárson sült pedig elnémitott minden kritikát — bárha ökör volt is. Két vidám nemes magyar, az *Egri* és *Magyarádi* familiából, kik mindezeket kiséretképen követték, hathatos befolyásukkal csakhamar kiengesztelték mindenkit s azontul Csicseri Bors rendezői talentumában senki sem kétkedett többé. Negyedik fogás «*Tyukháremi eunuch*» volt barna pirosra sütve, ezt *saláta* követte «kisebbségi eczettel és biztató olajjal», majd *befőtt*-et találtak «neutrális nyalánkság» képében. Ezzel egyidejüleg szolgálták fel a pezsgőt, mit olyan «*diplomatikus tejszin*» követett, mely «fagylalt is, tészta is.» S hogy az ételsort végig ismertessük, nem hiányzott sem sajt, sem gyümölcs, sem «haza vinni való vegyes sütemény.» A fekete kávét és finom likört, mint magától értendő elmaradhatatlanságokat csak azért emlitjük fel, hogy az ételsor egyetlen hibájára Csicseri Bors ur figyelmét felhivhassuk. Áll pedig ez abban, hogy ha e tizenkilencz soros kiadvány 17-ik sorában a likör, vagy ha tetszik liqueur nem liquor-nak volna szedve, hát akkor a Csicseri Bors ur szerkesztésében megjelent mai ételsor az a bizonyos első magyar nyomtatvány lehetett volna, a melyikben nincsen egyetlenegy sajtóhiba sem.

*

A lakomán összesen 31-én vettek részt. Névsoruk a következő:

Gyulai Pál, Pálfy Albert, Vadnay Károly, Degré Alajos, Paulay Ede, Heinrich Gusztáv, Beöthy Zsolt, Ágay Adolf, Mikszáth Kálmán, Henszlman Imre, Dalmady Győző, Bartalus István, Szilády Aron, Kelety Gusztáv, ifj. Ábrányi Kornél, Hunfalvy Pál, Berczik Árpád, Szász Károly, Zichy Antal, Varga Gyula, Görgey István, Saissy Amade, Déri Gyula, Baksay Sándor, Kvassay Ede, gróf Lónyay Menyhért, György Endre, Szilágyi Sándor, Bartók Lajos, Szécsen Antal gróf, Nagy Miklós.

*

A felköszöntők sorát **Gyulai** Pál kezdte meg, ki a királyra, királynéra és a trónörökös párra üritette poharát.

Vadnay Károly Lónyay Menyhértet éltette, az akademia elnökét, ki a társaság iránti rokonszenvből részt vett a közgyülésben.

Szász Károly, mint burokrata a társaság bürójáért, az elnökért és titkárért iszik. Ágayt pedig mint a társaság megválasztandó alelnökét élteti.

Zichy Antal a társaság uj tagjaira, Bartók Lajosra és Vargha Gyulára üriti poharát.

Dalmady Győző: Az elhunyt elnök emlékére és Szász Károlyra üriti poharát, ki Lukács felett ma emlékbeszédet tartott:

Bartók Lajos Szász Károlyra, mint másodelnökre iszik.

Ágay Adolf Frankenburg Adolfot és Hunfalvy Pált élteti.

Nagy Miklós Dalmadyért és Baksayért iszik, **Beöthy** Nagy Miklósért.

Degré Alajos: Részemről határozott barátja vagyok a szabadszólás és sajtószabadság eszméjének. Távol van tőlem, hogy én *Széchen Antal* gróf tanulmányait Metternich herczegről elitélném; ő, mint a felsőbb osztály embere itéli meg őt, én mint a közérzületből kifejlő egyéniség. Ő dicsőité Metternichet, én ellenében a közvéleményre hivatkoztam. Nem akartam vitát előidézni, hisz tudom jól, hogy oroszlán ellen csak oroszlán küzdhet, de kifejezést iparkodtam adni annak az érzületnek, a mit felolvasása bennem keltett. Ez inditott arra, hogy ellene irjak. Én irtam ellene, azonban én őt mint más meggyőződésü, de tetőtől talpig igaz magyar embert és hazafit mindig csak becsülni tanultam s ez ösztönöz most is arra, hogy érte poharat emeljek. Az isten éltesse. (Élénk éljenzés.)

Széchen Antal gr. a szóban forgó dolgozattal egyebet nem értem volna el, csak azt az egy eredményt, hogy az igen tisztelt előttem szóló azzal behatóan foglalkozzék, már elég jutalom volna nékem azért a vállalkozásomért, hogy Metternich herczeg egyéniségéről és működéséről a közvélemény felfogásától eltérő szellemben irtam. Fellépésemet megvallom sajnálom, sajnálom pedig azért, mert félreértésekre adtam alkalmat s a Kisfaludy-társaság némelyek véleménye szerint talán nem is az a hely, hol munkálatomat fel kellett volna olvasnom, és valóban szinte magam is hajlandó vagyok igy vélekedni, mert müködésemre sokkal csekélyebb sulyt fektetek, semhogy készséggel alá ne rendeljem azt a Kisfaludy-Társaság követelményeinek. Különben nem is politikai vélemény van ama munkálatban, hanem fiatalkori benyomások és érzelmek kifejezése. Én sok tekintetben nem csak tisztelője vagyok Metternich herczegnek, de dicsőitője is s ezt bevallom, ennek azonban müvemben semmi nyoma. Van azonban őszinte tisztelet, s ezzel azért adózom az ő emlékének, mert én Metternichnél egész politikai pályája folyamában törvénysértést és rosszakaratot nem tapasztaltam. Hogy őt még is vádolták mindezzel, annak okát én abban találom, hogy az akkori idők dolgaiba a közönség nem avattatott be, nem kisérhette figyelemmel az ügyek fejlődését, s innen a sok félreértés. — Bizton és bátran mondhatom, hogy Metternichnek, az ország belső adminisztrácziójába — ugyszólván semmi befolyása sem volt, sőt egyes katonai kihágásokért, kinevezésekért megyei választásokért felelőssé tenni nem lehet. Maga Metternich mondta egy alkalommal, hogy volt idő, mikor azt hitte, hogy Európát kormányozza, de olyan, hogy Ausztriát kormányozza soha. Ebben rejlik annak magyarázata, hogy Metternichet sokban megrótták olyanért amiről nem is tehetett. Metternichről ellenfele maga Széchenyi is beismeri, hogy nagy ember és igazi államférfi volt, s én mint ilyenről emlékeztem meg róla. A magyar közvélemény, mint én tapasztaltam, a külföld benyomásaitól nem volt mindig mentt. Metternichet, — ki a német egység eszméjének, mely Ausztria hátrányára vált volna, ellensége volt, — a németek e miatt folyton szidták, s én valóban nem tudom, hogy arra a rossz véleményre, melyet Magyarországon Metternich felől tápláltak, nem volt-e befolyással nagy részben a németek gyülölete. Én azonban a magam részéről semmi esetre sem tudnék gyülölni azért egy államférfit, kit annak a monarchiának ellenségei gyülöltek, a melyhez hazánk is tartozott, s gyülölték pedig olyan politikáért, mely e monarchia külön állásának fenntartására volt irányozva. (Éljenzés.)

Lónyay Menyhért: Degré Alajoshoz fordul és kortársaihoz, kikkel egyidőben kezdte meg politikai pályáját. Valamivel fiatalabb ugyan, mint Széchen, ki már politikai szerepet játszott, mikor szóló még jurista volt, s csak 1843-iki országgyülésen lépett föl először. Metternich szintén részesitette abban a kitüntetésben hogy magához hivatta. Akkori beszélgetésükre világosan emlékszik s nem fogja elfeledni soha. Beszéltek a magyar dolgokról és viszonyokról s a beszélgetésből oly benyomás maradt meg nála Metternichről, mint a minőnek őt Széchen gróf tüntette föl; e kérdésben tehát neki igazat kell adnia.

Bartók Lajos: Udvözli Széchen gróf ő exelencziáját és tekintetes Degrè Alajos táblabiró urat, mint két homlok egyenest ellenkező politikai irány képviselőit, kivánja, hogy e társaságon belől az ó konzervativ és liberalis elem maradjon meg s egymást ne falják fel, mint a mesebeli két oroszlán.

Szász Károly: Ha a politikai jellegü kérdések vitatása ily objektiv megoldást nyer, akkor a társaság körében mindig szivesen lehetne fogadni azok szellőztetését.

Végül **Henszlman** egy megjegyzésére **Széchen** Antal gróf kijelenti, hogy csekély irodalmi müködése nagyobb megtisztelésben nem részesülhetett volna, mint a Kisfaludy-társaságban tapasztalt fogadtatása által, mit igen nagy örömmel vett. A mai novella szerzőjének és felolvasójának egészségére iszik.

Berczik Árpád Degrét éltette még — ki ellenfelének Széchennek kezet nyujtott — s ez volt a banketten az utolsó toaszt.

*

A Kisfaludy-társaság kijelölő üléséről hozott tudósitásunkba az a hiba csuzott be, hogy Ponory Tewrewk Emil helyett Komócsy József a Petőfi társaság alelnökének neve van fölemlitve, mint a ki Vargha Gyula ellenében kisebbségben maradt. Midőn ezt helyreigazitjuk, megemlitjük egyuttal, hogy Ponoryt Szász Károly ajánlotta tagság

Széchenyi lakoma a nemzeti kaszinóban.

febr. 11.

Széchenyi István gróf létrehozván a nemzeti kaszinót, ez háladatosságból elhatározta és alapszabályaiba is felvette, hogy a nagy tettek nagy emberének emlékét évenként bankettel ünnepeli meg.

Az idei lakoma ma délután öt órakor volt meg a nemzeti kaszinó udvari nagy termében. Két, párhuzamosan elhelyezett asztal volt felteritve, még pedig olyan formán, hogy érdemes arról bővebben is megemlékezni. Az egyik asztal közepén (a főhelyen), ott ékeskedett a kaszinó megalapitója által a nemzeti kaszinónak ajándékozott arany bilikom és arany serleg. — Széchenyi István gróf — tudvalevőleg, — azzal a kikötéssel ajándékozta a kaszinónak ezt a két értékes tárgyat, hogy az évi lakoma alkalmával a jelenlevők az ő emlékére ürítsék ki. Ilyenkor a serleget megtöltik a legfinomabb tokaji borral s ugy helyezik az asztalra; az áldomás alkalmával azután a pohárköszöntést mondó tag megmeritve a bilikomot a serlegből, azzal kezében mondja el beszédét. A biltkom — anyagi értékétől eltekintve, — mint müremek is nagy becsü. Gót izlésben készült s csaknem kehelyalakkal bir. A fedője fedett korona, melynek tetején Pannonia nőalakja látható, bal kezében a magyar czimerrel ellátott pajzsot, jobbjában pedig magasra emelt kelyhet tartva. A bilikom középső részén fekete zománczos betükkel ez áll: «Nem halt az meg, ki honosinak emlékezetében él.» Ennek a feliratnak megfelelő helyen a bilikom tulsó oldalán a Széchenyi-család czimere látható, mig feljebb szegélyzeti diszitésül négy, tallérnagyságu kép van kimetszve és pedig: a lánczhidat, a gőzhajózást, a Vaskaput és lóversenyt ábrázolva.

A fedőn szintén fekete zománczos betükkel ez áll: «Borura derü. 1831.» A fedő koronájának alsó részéhez szalag fonódik, a melyen e szavak olvashatók: «Gőzhajózás. Eszmetöredékek a Tisza-völgy rendezéséről. Politikai programm. Magyar közlekedési ügy. Tisza-szabályozási ügy. Lovakról. Hitel. Világ. Stadium. Magyar játékszinről. Alló hid. Duna. Gőzhajózásról. Néhány szó a lóversenyről. A szederfa termesztése. Kelet népe. Magyar akadémia. Üdvlelde. Adó s két garas. Magyarország kiváltságos lakosaihoz. Balatoni gőzhajózás.» Ezekben a czimekben vannak felsorolva Széchenyi István művei és alkotásai. A serleg anyaga talán értékesebb, mint a bilikomé, de művészi becse megközelitőleg sem olyan nagy, mint a bilikomé. A serleget tölgyfa-lombok övezik, két helyen tojásdad alaku térséget hagyva. Az egyik ilyen térségen fekete zománcz-betük alkotják a következő sorokat:

«Nemzeti disznek üritsd e diadalmi pohárt!
Kisfaludy Károly.»

A tölgylombbal keritett másik térséget a Széchenyi grófok szines zománczban készitett czimere ékesiti.

A kilenczven személyre felteritett asztalokon látható gyönyörü ezüst-nemüeknek is van története. A gyászos véget ért Miksa mexikói császár rendelte meg trónjának elfoglalása előtt. Mirg az ezüstnemű elkészült, Miksa császár napjai már meg voltak számlálva. Már akkor lehetett tudni, hogy szomoru vége lesz. Az illető ötvös nem is küldte el a megrendelt ezüst-nemüt, hanem várakozott. Mikor a rövid ideig tartó mexikói császárságnak vége lett, az ötvös felajánlotta megvételre az ezüstnemüt több főurnak s a többi között Zichy Edmund grófnak is. A gróf tudva, hogy a nemzeti kaszinó ezüstnemüeket akar vásárolni, tudatta az előnyös eladást a kaszinó igazgatójával. A Zichy Edmund gróf közvetitésével létre is jött a vásár s (ha jól tudjuk) negyvenezer forintért jutott az ezüst-nemü a kaszinó tulajdonába.

Az asztalokon czizelirozott, gyönyörü gyümölcstartók emelkednek magasra, dusan megrakva különféle gyümölcscsel; közbe háromágu ezüst gyertyatartók vannak s hogy a teriték tulnyomóan fehér szinét itt-ott valami tarkitsa, az üresen maradt helyeken a Szelnár József udvari virág-szállitó által készitett hatalmas és szinpompás bokréták ékeskednek.

Az asztalfőt Károlyi István gróf a kaszinó igazgatója foglalta el, mellette jobbról Tisza Kálmán ült s tovább Mailáth György országbiró, Andrássy Aladár gróf, Esterházy Pál gróf, Podmaniczky Frigyes báró, Pronay József államtitkár és Éber Nándor; balról; Andrássy Gyula gróf, Széchenyi Pál gróf, Szapáry Gyula gróf, Tisza Lajos, Csáky László gróf és Szapáry István gróf. Ott voltak még: Atzél Béla báró, Tisza István, Teleki Domokos gróf, ifjabb Bánó József, Uechtritz Zsigmond báró, Odescalchi Géza herczeg, Kubinyi Árpád, Teleki Ede gróf, Rohonczy Gedeon, Bezerédy Pál, Szitányi Ödön, Szczitovszky János, Cséry Lajos, Lyka Döme, Bohus László, Bossányi László, Károlyi László gróf, Fáy László, Bissingen Ernő gróf, Elek Gusztáv, Szabó Imre, Hüpf Ágoston, Csapó Vilmos, ifjabb Andrássy Gyula gróf, Szitányi Géza, Zichy Rezső gróf, Sanninotelli olasz konzul, Török József gróf, Kászonyi József, Losonczy Ödön, Laffert Antal báró, Bánffy György gróf, Grabovszky Szilárd, Tallián Sándor, Kiss Elemér, dr. Neuhofer János, dr. Szabó József, dr. Csatáry Lajos, Jekelfalussy Lajos, Dőry Lajos, Máday Izidor, Gromon Dezső, nemeskéri Kiss Pál, Széll Kálmán, Vállyi Árpád, Szápary Péter gróf, Szitányi Bernát, Bohus Zsigmond, Ráth Károly főpolgármester, Than Károly, Kiss Miklós, Lipthay Béla báró, Bethlen Márkus gróf, Neszkovics Döme, Huszár Béla, dr. Mészáros Károly, Szemere Miklós, Orczy Elek báró, Sztáray János gróf, Mérey Gyula, Péchy Andor, Mocsonyi Sándor, Blaskovich Ernő, Inkey István, idősb Bánó József, Bánó Zoltán, Ivánka Zsigmond, Mesnil Viktor báró, Batthyány Géza gróf, Ivánka Oszkár, Beniczky Gyula, Tolnay Lajos az államvasutak igazgatója, Zselinszky Róbert gróf, Huszár István, Széchen Antal gróf, Károlyi Sándor gróf és Karácsonyi Guido gróf.

Az ebéd menüje ez volt: Diner du 11. Février 1883. Huitres d'Ostende. Potage. Consommé á la Charles Quint. Assiettes. Crevettes. Radis. Beurre. Jambon de Westfalie aux olives. Hors d'oeuvre. Petites Croustades d'alouettes á la Talleyrand. Poisson. Saumon du Rhin, sauces homard et vénitienne. Grosses piéces. Aloyau de boeuf á la nivernaise. Cuissot de veau á la milanaise. Entrée. Fondant de faisan a la dauphine; Rôti. Chapon de Mans bardé. Salade á la Périgord. Entremêts. Bombe glacée á l'Orientale. Patisseries assorties. Fruits divers. Fromages. Café moca.

A negyedik fogás után felemelkedett *Károlyi* István gróf a nemzeti kaszinó igazgatója s kezébe véve a Széchenyi István által ajándékozott billikomot, a következő felköszöntőt mondotta:

«A nemzeti kaszinó választmánya által felkért szónok: Somssich Pál ő excellencziája rosszulléte miatt akadályozva lévén a megjelenésben és igy a szokasos pohárköszöntő elmondásában is, kötelességemnek ismerem kezembe venni a serleget s a nemzeti kaszinó megalapitójának végakaratához képest kiüriteni. A midőn a nagy államférfiu végakaratát mint az ő halhatatlan emlékét felidéző kegyeletes cselekedetet teljesitem, hazám érdekében kivánom, hogy Széchenyi emléke sokáig éljen!»

A rögtönzött s rövid, de csinos beszédre éljenzés hangzott fel a jelenlevők ajkain, miközben a bilikomot kézrőlkézre adogatták.

A kaszinó uj vendéglőse: Palkovics Ede a mai alkalommal szolgáltatott először nagyobb ebédet s igyekezett is kitenni magáért. A pompás ebéd s a bőven folyó pezsgő azután csakhamar igen élénkké tette a társalgást és azt eredményezte, hogy a jelenlevők félhét után asztalt bontva, levonultak a földszinti étkező helyiségbe, a hová csakhamar megérkezett Berkes Lajos is zenekarával, hogy jó magyar nótákkal mulattassa az előkelő társaságot.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A tisza-eszlári zsidóasszonyok a minisztereknél.

Pauler és Tisza miniszterek ma délelőtt fogadták a tisza-eszlári küldöttséget. A fogadtatásról a következő tudósitást kaptuk:

A tisza-eszlári vádlottak nejei, kik ma kihallgatáson voltak Pauler igazságügyminiszternél és később Tisza Kálmán miniszterelnöknél, egytől-egyig jól beszélnek magyarul, sőt vannak köztük olyanok, kik csak magyarul értenek, s a ki nem tudja, hogy zsidónők, falusi parasztasszonyoknak nézné őket, mert beszédük, ruházatuk, modoruk miben sem különbözik emezekétől. Tizenegy óra mult, midőn az asszonyok pár perczny várakozó után, *Szabolcsi* Miksa hirlapiró vezetése alatt az igazságügyminiszter elé bocsájtattak, ki az elfogadóterem közepén állva, félreismerhetlen kiváncsisággal szemlélte a bevonulás asszonyokat, kiket, — miután sort képeztek — **Szabolcsi** a következő szavakkal mutatott be a miniszternek: «Kegyelmes uram! A tisza-eszlári vádlott zsidók nejei eljöttek, hogy alázattal megkérdezzék Nagymélóságodtól: mi történik férjeikkel, családjaik fenntartóival? Kilencz hónapja, hogy vizsgálati fogságban sinlenek, és még mindég nem tudja senki sem, hogy a végtárgyalás, — mely ő nekik bizton visszaadná szabadságukat, mert ők ártatlanok, mert a bün, melylyel vádoltatnak, abszurditás, lehetetlenség, — mikor lesz Nagyméltóságu miniszter ur! — Ha a nyiregyházai törvényszék addig akar nyomozni, vizsgálni, mig bizonyitékot szerez a ritualis gyilkosságra, akkor nyomozni és vizsgálni fog örök időkig, mert meg nem történt dolgokat lehet ugyan állitani, de törvény előtt bebizonyitani nem lehet soha. Kegyelmes uram! Mint hazánk igazságszolgáltatásának legmagasabb őréhez fordulunk exczidához azon legalázatosabb kérésünkkel · történjék végre

igazság. Nem kegyelemért jöttünk esedezni, hanem igazságért. Esedezünk nméltóságodhoz, kegyeskednék oda hatni, hogy legyen végtárgyalás s legyen mennél hamarább.»

Pauler igazságügyminiszter igy válaszolt: «Én ez ügyet legnagyobb figyelemmel kisértem, már gyakrabban meg is sürgettem a nyiregyházi törvényszéket és az ügynek régen vége is lett volna már, ha a hullát ujból ki nem ássák. Csak ez késleltette a dolgot annyira. Most felhozták a közegészségi tanácshoz és most már be kell várnunk ennek véleményét. Legyenek meggyőződve és ez iránt teljesen megnyugtatva, hogy a mennyiben tőlem függ, s a mennyit én tehetek, hogy a végtárgyalás mennél hamarább megtartassék, minden meg fog történni. Meg fogom sürgetni itt a közegészségügyi tanácsot és Nyiregyházán a törvényszéket, s én remélem, hogy most már mi sem fog közbejönni és hogy rövid idő mulva meg lesz a végtárgyalás.

A *miniszter* ezután külön-külön beszélt mindenik asszonnyal.

Scharf Józsefné elpanaszolta, hogy a mije volt, tönkrement, s még ruhája sem övé, mely rajta van. Férjét, öt s a nagyobbik fiut, Móriczot, elvitték a börtönbe, két apró gyermeke az utczán maradt, holmiját azután a nyitva hagyott házból széthordták.

A **miniszter** megigérte neki, hogy intézkedni fog, hogy ez iránt szigoru vizsgálat indittassék.

Schvarczné elpanaszolta, hogy férje sápadt, beteg; ugyanezt panaszolta **Jungerné** is, ki, — mint sirva mondá, — fél, hogy férje belehal a vizsgálati fogságba, ha még sokáig tart. — **Lusztigné** arról panaszkodott, hogy a nép annyira fel volt ellenük ingerelve, hogy egy izben élete is veszélyeztetve volt. Pedig mi a néppel azelőtt ugy éltünk, mint testvéreinkkel s még most is sajnálnak bennünket. **Weisstetnné** a vizsgálóbiró bánásmódja ellen panaszkodott, ki csuffá tette őket a nép előtt, sorba állitatva fel őket, nyilt helyen és exercziroztatta, mint a katonákat; ugyanigy bánt el az otthonmaradt férfiakkal.

A miniszter mindegyikhez intézett egynehány vigasztaló szót, végre Szabolcsihoz fordult és egynehány kérdés után, melyek személyét illették, a következőket mondotta: «Hisz ha ön folyton lenn volt és annyira be van avatva, akkor tudnia kell, hogy a hulla felásattatása késedelmeztette a végtárgyalást.» «Tudom azt kegyelmes uram! válaszolt **Szabolcsi**, tudom, hogy a hulla felásatásáig csak a vádakat gyüjtötték halomra, mindaddig lázas tevékenységet fejtettek ki ugyan, de csak egy irányban, hogy a bűnöst kimondhassák; a hulla kiásatása volt az első tény, mely a védelemnek helyt engedett, de tudom azt is, hogy Nyiregyházán huzzák-halaszszák a dolgot, minden szükség nélkül. Apellátiót, mely fölött törvény szerint legkésőbb 8 nap alatt dönteni kell a törvénynek, — de a melyet letárgyalhattak volna az első 24 óra alatt is, 4 hétig tartott magánál a törvényszék, hogy végre visszautasitsa. Ilyen huza-vonával folyik minden Nyiregyházán. A vizsgálóbiró — nem mondom rosszakaratból, hanem elfogultságból — nem az igazságot, hanem a rituális bünt kereste és ennek keresésében visszaélt hatalmával.

Pauler erre azt mondá: «A mi ezt illeti, megtörténtek a kellő intézkedések s legyen meggyőzödve, hogy a vizsgálóbiró — ha e dolgok rá bizonyulnak — nem kerüli ki megérdemelt büntetését.

Az asszonyok ezután Budára mentek át, hol **Tisza** Kálmán miniszterelnök, rövid audienczában fogadta őket. **Szabolcsi** itt előadta az asszonyok kérését, mire **Tisza** igy válaszolt: «Senki sem óhajtja jobban, hogy ez ügynek vége legyen már, mint én, és meg is teszek mindent, a mennyiben én a dologba befolyhatok, hogy minél hamarább befejeztessék.»

Lemberg, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Reszytulovics* birósági gyakornokot, kit a tavalyi hütlenségi pör tárgyalásán ruszofil agitátorként emlegettek, végrendelet hamisitása miatt tizennégy havi fogságra itélte az ideváló esküdtszék.

Dublin, febr. 11. Minthogy az esküdtek a nemrég malloni képviselővé választott *O' Brien* elleni pörben —melyet az «Uni ted Irland»-ban megjelent lázitó czikk miatt inditottak meg utóbbi ellen — nem tudtak egyhangu verdiktben megállapodni, *O' Brien szabadon bocsáttatott.*

Pétervár, febr. 11. A pétervári kölcsönös hitelintézetnél elkövetett sikkasztások pörében az esküdtszék ma hirdette ki az itéletet. Sinebjuchow, Shademirowski, Pogrebon, Kirschbaum, Emeljanof, Meyer és Pospejeff Viktor vádlottak hamisitás és az intézet vagyonának elfecsérelése miatt vétkeseknek nyilvánittattak és polgári jogaik megfosztására és Szibériába számüzetésre itéltettek. Wassili, Pospejev Simon, Kamensky, Montfort báró, Stretokov és Swerkov fölmentettek.

HÁZASSÁG.

— **Epstein** Soma tisza-abádi fiatal kereskedő eljegyezte a szép és kedves Hirsch Fáni kisasszonyt Tisza-Sülyön.

— **Hacker** Lajos előnyösen ismert kecskeméti nagykereskedő eljegyezte Lövy Nina kisasszonyt Szegeden, Lövy Sámuel gyártulajdonos bájos leányát.

— Simonyi és Varsányi **Simonyi** Dénes 10. huszárezredbeli tart. főhadnagy és nógrádmegyei földbirtokos eljegyezte e hó 11-én Csávosi és Bobdai Csávosy Gyula, torontálmegyei földbirtokos Benigna leányát.

GYÁSZROVAT.

Kund Vilmos temetése. Fővárosunk egy tekintélyes és köztiszteletben álló agg polgárát, a 86 éves Kund Vilmos köz- és váltóügyvédet ma délután 3 órakor temették az elhunytnak a váczi köruton lévő lakásából. Ma egész nap folyamában számos részvevő látogatta meg a gyászoló családot, s még egyszer és utoljára megtekintették a jó öreg urat — a ravatalon. Nem sokat változtatott arczán a halál, mely rá nézve nem az a kegyetlen, pusztitó ellenség volt, a ki derékon töri a büszke sudárt, utját szegi a férfias törekvésnek s a kinszenvedés bélyegét rányomja a megtört ember arczára. Halála csöndes, nyugodt kimulás volt, olyan, aminőt Hugó Viktor emlit; nem kell félni tőle, mert csak álom, a melynek szárnyán átrebben a halandó az örökkévalóságba. A ravatalon fekvő aggastyán olyan volt, mint ha csak aludt volna. — A szebbnél szebb koszoruk egészen ellepték a diszes ravatalt, mely egy tágas szobában volt felállitva. Koszorut küldtek: A bolti bérlők szeretett háziuroknak; az unokák nagyatyjoknak; Sándor, Andor, Pali és Linka édesatyjoknak; dr. Lőri családja és még számosan. Délután három órakor az elhunyt szélesen kiterjedt családjának tagjai, az elhunyt tisztelői s a részvevő barátok egészen megtöltötték a tágas udvart, melynek közepén állitották fel a ravatalt. Megható jelenet volt, mikor az elhunytnak, a nagy veszteségen érzett fájdalomtól megtört özvegyét fiai a ravatalhoz vezették. A tisztes matróna arczán lassan peregtek le a könyek. Hetven esztendőn át volt neki az élet utján szerető és hün kisérő társa az, a kit most végső utjára ő kisér el. A gyászszertartást Schrauer evang. lelkész végezte s ott volt Doleschal evang. lelkész is. A megható gyászdal eléneklése után, Schrauer lelkész német nyelven igen szép gyászbeszédet mondott. Magasztalta az elhunyt férfi erényeit és érdemeit, a kiről el lehet mondani teljjoggal, hogy nemes lélek volt. A ritka hosszu életen keresztül minden körben tiszteletet és becsülést szerzett; egyesitette magában a jó férj, jó atya és nagyatya, a becsületes polgár, lelkes hazafi és buzgó keresztény erényeit. A magvas beszéd után ujra felhangzott a gyászdal, melynek végeztével Schrauer lelkész megható imában mondott áldást az elhunyt hamvaira. Ezután a koporsót a hat fekete ló által vont gyászkocsira tették s a gyászmenet megindult a kerepesi temetőbe, hol az elhunytat a családi sirboltban helyezték nyugalomra.

Báró Podmaniczky János temetése rendkivüli részvét mellett és főuri fénynyel ment végbe ma délben Rákos-Keresztúron. A kastély egyik termében, mely egészen feketével volt bevonva, feküdt az elhunyt báró kiteritve, egy masszív sötétzöld sarkophagban. Arczvonásai mitsem változtak; galambősz haja és arczának márványfehérsége elárulták, hogy élete egy századot haladott meg. A terjedelmes főuri család minden tagja elhozta a nagy diszü ravatalra koszoruját; a többi koszoruk közül különösen kitünt Budapest fővárosáé, ölnyi hosszu s a főváros czimeit viselő szalagokkal, melyek a következő felirást viselték: «Báró Podmaniczky János emlékének kegyelettel, Budapest főváros közönsége.» Igen szépek voltak még Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye és Rákos-Keresztur községének koszorui; az utóbbi a szeretett földesurnak volt szentelve. A szorosan vett család tagjain kivül a főuri rokonok közül megjelentek a temetésen báró Prónay Dezső, Gábor és István, báró Podmaniczky Géza, László és Horácz, női családtagjaikkal együtt, id. gróf Ráday Gedeon stb. A képviselőház tagjai közül: Ivánka Imre, Darányi Ignácz, Bossányi László, Rakovszky István, Wodianer Béla stb. Budapest főváros részéről Kamermayer Károly, Gerlóczy Károly és Kada Mihály polgármesterek, Barna Zsigmond föv. tanácsos, Incze főmérnök, Lampl főszámvevő, Gebhardt főorvos és Márkus tanácsjegyző. Pestmegye tisztikarából ott voltak: Földváry Mihály alispán, Bellagh Imre főügyész, Tachy István t. főjegyző, Kapczy Vilmos szolgabiró. Az ág. evang. bányakerület részéről Fabinyi Teofil, kuriai tanácselnök, mint egyházkerületi felügyelő; a pestvidéki törvényszék részéről Bogisich Lajos törvényszéki elnök, a föv. államrendőrség részéről Thaisz Elek főkapitány, továbbá a boldogultnak nagyszámu tisztelői, köztük Rudnay József, Beniczky Károly stb. A szertartás a kastély udvarán Kemény maglódi lelkész imájával kezdődött. A budapesti énekkar gyászdalának elzengése után a koporsót Rákos-Keresztur község elöljárói vitték, megyei és fővárosi huszárok és fáklyavivők közt az evangelikus templomba, mely szintén egészen be volt vonva feketével, s melynek közepén emelkedett ki drága növények közül a ravatal. Itt a helybeli lelkész rövid imája után Győry Vilmos budapesti lelkész mondott emelkedett szellemü gyászbeszédet. Alapigéje volt: «Elmégy apáidhoz nagy békességgel, eltemettetel jó öregséggel.» A beszéd egyik fénypontja volt elmondása annak, a mit kevéssel a temetés előtt egy egyszerü földmives mondott volt: «meghalt a mi édes apánk, ki lesz a ki a szegényen segitsen.» A beszédben a báró különösségei is gyöngéden érintve voltak, kiemeltetvén, hogy mind e különczségek mily nemes szivet takartak. A szokásos gyászdalok után az entre prise des pompe funebres hatlovas diszkocsiján, mely a boldogult czimereivel volt diszitve, vitték a koporsót a rákos-keresztúri temetőbe. A koporsót az elhunyt leányai özv. br. Radvánszky Antalné, br. Prónay Dezső karján, és Bojári Vigyázó Sándorné férjével és leányaikkal, valamint az egész közönség gyalog követték a temetőbe, hol Lang Adolf főesperes rövid imája után Földváry Mihály alispán tartott ugy a megye közönsége, mint a budapesti evang. egyházmegye nevében, mely utóbbinak felügyelője — megható beszédet. Mély benyomást tettek azon szavai, melyekkel a boldogultban a letünt táblabirói világ egy patriarchális typikus alakját jellemezte s igen találó volt azon felhivása, melyet a jelen voltakhoz intézett, hogy t. i. a takarékosságot, mely a boldogult bárót jellemezte, ugy fogják fel s ugy gyakorolják, a mint azt ő tette, a ki magával keveset gondolt, de a közügyeket előmozditani, a szegényen segiteni, és családtagjait boldogitani mindig törekedett. Megható volt látni, a mint peregtek le a könyek a község elöljáróinak szemeiről. A koporsó a sirboltba levitetvén, a közönség egy része kocsin, a nagyobb rész azonban külön vonattal jött vissza a fővárosba. A rendet, annak daczára, hogy nemcsak egész R.-Keresztur községe volt jelen, hanem a nép a szomszéd falvakból is összesereglett, a csendőrök és ez alkalomra kiment fővárosi rendőrök példásan tartották fenn. Szóval az egész gyászünnepély fénye és disze méltó volt az ő évszázadot megfutott nagyérdemü pályájához.

Bécs, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Ma délelőtt Hauslab táborszernagy 85 éves korában végelgyengülésben meghalt.

TÁVIRATOK.

A dunai konferenczia.

Konstantinápoly, febr. 11. Musurus pasa császári iradé által felhatalmaztatott, hogy a dunai konferencziában részt vehet, de csak oly feltétel mellett, ha a tárgyalás az illető három pontra fog szoritkozni. Miután e határozat táviratilag Londonba küldetett, Musurus pasa a dunai konferenczia tegnapi ülésében már részt is vett.

London, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Mint hirlik, Granville lord Ausztria-Magyarország és Románia képviselőinek világosan értésére adta, hogy Angolország Barrère javaslatára fog szavazni.

A Kaminski-ügy

Bécs, febr. 11. (Az «Egyetértés» távirata.) Mint már jelentettük, a Kaminsky ügyben már beterjesztették az okmányokat a fenyitő birósághoz. Értesülésünk szerint Kaminsky ellen közhivatalnokok rágalmazása miatt emelnek vádat. A császári kir. tartományi törvényszék tanácstestülete még tegnap helyet adott dr. Pelser államügyész felszólalásának, hogy az elővizsgálat meginditassék. Eszerint Kaminsky ellen a bünfenyitő eljárást törvényes formák mellett megindították. A jobb oldal interpellácziójára, mint parlamenti körökben hallatszik, azért válaszolt Pino kereskedelmi miniszter, nem pedig Taaffe miniszterelnök, mert ezt az osztrák tartományi bank ügyében Dunajevszky miniszter nevében tett nyilatkozatára emlékeztethették volna, azért Pinora bizta az ügy képviseletét, kinek ez tulajdonképen ressortjába tartozik.

Staniszló. febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Kaminski* volt képviselő ellen ezer főnyi választóból álló gyülésen bizalmatlansági szavazatot akartak hozni; az elnökválasztásnál azonban zavargás keletkezett, miért a rendőrség a gyülést feloszlatta.

Bécs, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Kaminsky-ügyben elrendelt vizsgálatot már megkezdték. A vizsgáló bizottság Lamezan gróf főállamügyész vezetése alatt ma megjelent az országos bank helyiségeiben, hogy a könyvekből a vizsgálathoz esetleg fölhasználható adatokat gyüjtsön.

Serajevo, febr. 11. Sava metropolitának a Ferencz József-rend nagykeresztje ma délben nyujtatott át ünnepélyesen a konákban, mely alkalommal jelen voltak a tábornoki kar, a törzstisztek, az orthodox consistorium tagjai és ugyane község számos tagja. A metropolita válaszolván Appel báró beszédére, emelkedett hangu beszédben adott kifejezést a császár és király iránti háláérzelmeinek.

Bukarest, febr. 11. A *kamara mai ülésén Stourdza* külügyminiszter a londoni Duna-értekezlet határozatát közölte, melynek értelmében Románia az értekezlet munkálataiban csak tanácskozó szavazattal vehet részt. A miniszter azután következőleg nyilatkozott: A kormány távirati uton azonnal utasitotta Ghika herczeget, hogy e határozat ellen szabályszerü tiltakozást nyujtson be és ünnepélyesen jelentse ki, hogy Románia ama határozatokat, melyeket az értekezlet ezen, Romániát közvetlenül érdeklő és az ország souverenitását és függetlenségét oly közelről érintő kérdésben Románia résztvétele nélkül hoz, nem fogja kötelezőknek elismerni. — A kamara a miniszter szavait egyhangulag helyesléssel fogadta. *Jonesco,* volt külügyminiszter, az ellenzék egyik vezére, kijelentette, hogy a kamara és az ország a kormánynak ez ügyben tanusitott tiszteletre méltó, helyes és hazafias magatartását csak méltányolhatja, és biztositotta a kormányt, hogy a kamara és az ország osztatlan támogatására számithat. Beszédét következő szavakkal végzé: «Európa meg fog győződni, hogy valamennyi román egyesülni fog, hogy hazájok jogait, melyek a szabad dunai hajózáshoz vannak kötve, megköveteljék». (Általános helyeslés.)

Róma, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «Capitolo» szerint Mancini megvizsgáltatja a Pontafelben elfogott Rossi ügyét, hogy eshetőleg annak kiadatását kérhesse. — Az a hir, mintha az itteni nagykövet Paget visszahivatnék, meghazudtoltatik. Mindazok, a kik az osztrák-magyar nagykövetség előtt tüntettek, a fenyitő törvényszék elé állittatnak.

Pétervár, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A czár elrendelte a «Novoje Vremja» czimü panszláv lap felfüggesztését. — *Tolsztoj* gróf elnézést kért a czártól s megértette vele, hogy e hirlap mindig a kormány érdekeit szolgálta. Az uralkodó visszavonta rendeletét. *Tolsztoj* körlevelet intézett az összes lapokhoz, megtiltva a szent liga alapszabályainak közlését. A «Novoje Vremja» ezek közreadásával vonta magára a czár neheztelését. A lap kiadója minden eshetőséggel szemben biztositotta magát s uj panszláv ujságot alapitott Moszkvában «Ruszkope Dielo» czimmel, melyet különösen az alsóbb néposztálynak szánt. Szabadelvü körökben nagy az elkeseredés *Tolsztoj* ellen, ki a legkiválóbb orosz liberális lapokat felfüggeszteté. — A pétervári «Strana»-t és a moszkvai «Kurijer»-t a folytonos üldözések következtében megszüntették a kiadók. *Tolsztoj* körlevélben tudatta a lapok szerkesztőségeivel, hogy az ő vagy a kerületi főnökök engedelme nélkül semmit sem szabad közölniök a közoktatási miniszter ügyéről.

Pétervár, február 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Oroszország déli részén *folyvást terjed a szocziálista mozgalom.* Az utolsó napokban titkos nyomdát fedezett föl a rendőrség és számos lázitó nyomtatványt talált benne. Tizennyolcz embert elfogtak, köztük *Lebedinkevet, egy orosz főpap fiát,* ki a tanulók menedékházában lakott. A házmotozás alkalmával semmi gyanus dolgot sem találtak nála s mégis elfogták. A rendőrség *Lebedinkev* atyjánál is tartott házkutatást. A rendőrök körülfogták a palotát, melyben az öreg *Lebedinkev* lakik az odesszai káptalan többi tagjával. A csendőrök megvizsgálták az egész házat. Az utczáról sokan nézték a motozást, mely fölöttébb elkeseritette az egész papságot. *Lebedinkev* kiváló kegyeltje volt eddig az orosz kormánynak s őt szemelték ki az elisavetgradi érsek utódjául. Bátyja nagy tiszteletben álló tagja a szent zsinatnak, öcscse pedig tagja annak a bizottságnak, mely az uj orosz polgári kodex szerkesztésére van hivatva. *Lebedinkev* nyomban jelentést tett az érseknek, kinek tanácsára benyujtotta panaszát a szent zsinathoz, a rendőrség ellen lakásának jogtalan megmotozása miatt. *Lebendinkev* fiát már szabadon eresztették.

Odessza, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A cherzoni kormányzóságban éhinség pusztit. Az odesszai és tereszpoli kerületek falusi lakosai között már eddig is több halálozás történt.

Moszkva, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az ideváló czári kastély igazgatósága szerződést kötött *Letovszky* vállalkozóval a népünnep rendezése dolgában. A koronázás idejére négy uj szinházat építenek Moszkvában; négyszáz szinészt szerződtettek, kik a koronázás ünnepélyei alatt folyvást játszani fognak.

Konstantinápoly, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Portakörökben ugy hallatszik, hogy Ausztria-Magyarország, Olaszország, Francziaország megegyeztek abban, hogy Rusten pasát ujból kinevezzék libanoni kormányzónak.

KÖZGAZDASÁG.

Marosvásárhely, febr. 11. Vendégeink: Zichy gróf és a kormánybiztos meglepetvék, mennyire kész talajt találtak, 312 tanoncz rendszeresen iskoláztatik; Szőllősi Sámuel városi iparos polgárnak kiváló érdemei vannak ez ügyben. A képviselő testület ingyen telket s évenkint 4000 frtot ajánlott iratban az esetre, ha az állami ipariskola és tanmühely itt felállittatik. Délben fényes diszebéd volt, a polgári és katonai előkelőségek részvételével. Az első felköszöntő a legelső magyar emberre, a királyra és a királyi családra, a második Zichy Jenő grófra, a harmadik a magyar kormányra és képviselőjére: Péterffyre mondatott. Zichy Jenő gróf emelkedett szellemben emlékezett meg a székely fővárosban a magyar főváros mai nemzeti ünnepélyéről, a Széchenyi lakomáról, s a magyar nemzeti öntudat felébredéséről. — Sándor Kálmán, Zichy Jenő grófra emelé poharát, mint oly nemes emberre, a ki megértette a század intő szavát s a nemes ember kötelességét: dolgozni, munkálni a polgársággal együttesen azért, hogy ez a föld a miénk és magyar legyen, és az is maradjon. Az országos kaszinó elnökét élteti a grófban. — Ezeken kivül még számos felköszöntő mondatott Zichy Jenő grófra, Apor Hároly báróra, a főispánra, a polgármesterre stb. Este tovább utazás Nagy-Enyedre.

Marosvásárhely, febr. 11. (O. É.) Zichy Jenő gr., Péterffy kormánybiztos és Kiss Sándor kolozsvári kereskedelmi iskolai igazgató a reggeli vonattal ide érkeztek. Az indóháznál a polgármester a vendégeket üdvözlő beszéddel fogadta, melyre Zichy Jenő gr. szivélyesen válaszolt. A vendégek a hatósági és ipartársulati képviselet által kisérve, hosszu kocsisorban vonultak be a városba. Délelőtt tiz órakor értekezlet tartatik, délben banket, este pedig fáklyászene rendeztetik. A vendégek az esteli vonattal Enyedre utaznak.

Marosvásárhely. febr. 11. (O. É.) Az iparügyi értekezlet Zichy Jenő gróf elnöklete alatt a városi tanácsteremben másfél óráig tartott. Az értekezleten jelen voltak: Béldy főispán, Apor báró táblai elnök, Kovács polgármester, Lázár rendőrkapitány, a hatósági és ipartársulati képviselők, tanférfiak, kereskedők és érdeklődő hivatalnokok. Az értekezlet megnyittatván, Péterffy kormánybiztos kifejtette küldetésök czélját, utasitásokat és felvilágositásokat adott az iparos tanonczok oktatására vonatkozólag; igérte közbenjárását a kormánynál tanonczok oktatása érdekében. Szőlősi az iparos tanonczok tanitásának felügyelője ismertete a mostani viszonyokat s a város áldozatkészségét hangsulyozta. Végül kérte a kormánybiztost a polgári iskola átvételére, és ipariskolává átalakitásra. — A kormánybiztos 1000 frtos költségvetést ajánlott a jövőre tanerők jobb dijazására. Az értekezlet éljenzésekkel fogadta a vendégek beszédeit, kik ezután az illetékes hatósági és tanügyi férfiak kalauzolása mellett az iskolák látogatására és a tanitás meghallgatására mentek. Délután 1 órakor a «Transylvánia» vendéglőben diszebéd. Este a szinházban diszelőadás tartatik.

Marosvásárhely, febr. 11. Este Zichy Jenő gr. tiszteletére fáklyás zene volt. Az üdvözlő beszédet Szabó István a polgári egylet jegyzője tartotta, melyre a gróf köszönettel válaszolt.

Kassa, febr. 11. (O. É.) A kassai fogyasztási szövetkezet ma tartotta alakuló közgyülését nagyszámu tag jelenlétében. A szövetkezet alapját 5 forintos üzletrészjegyek és 1 forint tagdij képezik. Az alapszabályok felolvasása és lényegtelen módositása után elnökké egyhangulag Krausz pénzügyi igazgató választatott meg.

Fiume, febr. 11. (O. É.) A «Fitz-James» nevü Adria-gőzös Glasgow és Hullból 600 tonna vegyes áruval ide érkezett.

Bécs, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Gabnatőzsde.** A mai vasárnapi forgalom: buza tavaszra 10.16—10.18, más határidőkben nem volt kötés; buza őszre 10.45—10.47, zab 6.92—6.95, rozs tavaszra 7.68—7.70, tengeri május—juniusra 6.70 inkább pénz.

Bécs, fekruár 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) **Értéktőzsde.** A mai vasárnapi forgalom meglehetősen élénk volt. Osztrák hitelrészvény lanyha, ellenben vasutak szilárdak. Sőt elbavölgyi vasut berlini jegyzésre emelkedő. **12 órakor zárultak:** Osztrák hitelrészvény 286.75, *magyar hitelbank* 284, angol-osztr. bank 116.50, unionbank 113.50, bankegyesület 108.50, tramway 221.25, osztrák-magyar államvaspálya 329.25, Károly-Lajos vasut 299.25, déli vasut 139.90, északnyugati vasut 203.50, elbavölgyi vasut 200.50, májusi járadék 77.80, *magyar 4% aranyjáradék* 86.60, huszfrankos arany 9.50, birodalmi márka 58.55.

Bécs, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Vasárnapi forgalom szilárd, hitelrészvények a mérlegről szóló kedvezőtlen hirekre gyengültek. 12 órakor 286.75.

Prága, febr. 11. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A cseh-morva molnárok egyesülete elhatározta, hogy a magyar konkurrencziával szemben az ottani malomipar védelmére a kereskedelmi minisztériumhoz beadott kérvényét meg fogja sürgetni, sőt esetleg küldöttséget indit Bécsbe.

Berlin, febr. 11. Mint a s «Börsen-Courier» irja, a német-osztrák vasutszövetkezet tegnapi értekezletében légelőbb is az általános szempontok tárgyalásával foglalkozott; általában azon óhajnak adatott kifejezés, hogy a közvetlen forgalomban a közvetlen tarifák maradjanak továbbra is hatályban. Az osztrák vasutak kijelentették, hogy a porosz részről kifejtett alapelveket elfogadják, azt követelik azonban, hogy a porosz államvasutak igazgatósága a regensburgi állomáson eszközlendő dunai átrakodási forgalmat illetőleg ugyanazon föltételeket fogadja el, melyek teljesitését az Elbe folyamon való átrakodásra nézve követeli. Utóbbi a regensburgi közlekedésre nézve bizonyos paritást fog behozni. A mi a helyi tarifáknak a közvetlen tarifákhoz való viszonyát illeti, az általános elvekre nézve egyetértés uralkodik. A holnap tartandó második értekezleten a tarifaviszály előreláthatólag tényleg elintéztetik. A részletek megállapitására bizottság küldetik ki, melynek nehány hét alatt a munkálatokat be kell fejeznie.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A fiumei kikötő tárak** és szabad rakhelyek jan. hó 1-én a magy. kir. államvasuti igazgatóság kezelésébe menvén által, tengeri kivitelre rendelt, valamint hajón Fiuméba érkező s onnét vasuton továbbitandó áruk ezentul ott előnyesebben tárolhatók be, mint az állomási raktárakban. E körülmény következtében ilynemü áruknak a fiumei pályaudvaron levő raktárak és nyilt rakhelyiségekbe való berakásánál eddig fenállott fekbérmentességi határozmányok, — azoknak kivételével, melyek faküldeményekre vonatkoznak — ezennel hatályon kivül helyeztetnek, illetve akként módosittatnak, hogy a pályaudvaron lévő raktárakba ezentul csak is azon Károlyváros vagy Szt.-Péteren át vasuton érkezett és hajón továbbitandó kiviteli áruczikkek fognak 21 napi fekbérmentességet élvezni, mely a kikötő tárakban, az ott érvényes szabályok értelmében, be nem tárolhatók, a pályaudvari raktárakban azonban eddig is fekbérmentességet élveztek. Ilyenek 1. oly tárgyak, melyek más árukra nézve veszélyessé vagy károssá válhatnak, ha az állomási raktárakban illetve a szabadban elkülönitve betárolhatók, a mennyiben ilynemü áruk az üzletszabályzat és általános dijszabás idevágó határozmányai szerint megszoritásoknak alávetve nincsenek. 2. Oly tárgyak, melyek természetük szerint a szabadban való lerakásra vannak utalva, a kikötő tárakban azonban e czélból el nem fogadtatnak. A 21 napi fekbérmentes idő lejártával ilynemü áruczikkek naponkint és 100 kgkint 0·4 kr., faküldemények pedig nap és 100 kgkint 0·2 krnyi fekbérkötelezettség alá esnek. Élő állatok, tüzveszélyes és robbanó tárgyak, továbbá oly szállitmányok, melyek dijszabásilag vagy az üzletszabályzat értelmében megszoritásnak vannak alávetve, fekbérkedvezmény alól teljesen kizárvák. Folyó év márczius hó 1-től kezdve tehát mindazon ki- és beviteli áruk, melyek fentiek szerint a kikötő tárakba való berakásra utalvák, de az állomási raktárakba rendeltetnek és tároltatnak be, a helyi dijszabásban e tekintetben fennálló általános határozmányok szerint fognak kezeltetni. A kikötő tárakba való betárolásnál, az erre vonatkozólag ott fennálló külön határozmányok érvényesek, megjegyezvén, hogy a be- és kiviteli áruk ott szintén 21 napi fekbérmentes időt élveznek. Az imént elősorolt intézkedések következtében, s a szállitó közönség érdekeinek megfelelő rendes ügykezelés biztositása czéljából szükséges lévén, hogy a kivitelre rendelt szállitmányok ezentul a fiumei kikötő tárakba tároltassanak, a szállitmányok már a fuvarlevélen «Fiume kikötő tárak» előirással megjelelendők; ez előirás biztositja a szállitónak, hogy szállitmánya közvetlenül és dijmentesen a kikötő tárakba fog berakatni.

⁂ **A budapest-ujszőnyi vasut** vonalépitési munkálatainak egységárak melletti kiadására a nyilvános versenytárgyalás legközelebb ki fogván iratni, vállalkozni szándékozók előzetesen figyelmeztetnek, hogy ajánlataik alapos kidolgozására czélszerü volna, ha vasutvonalat, valamint az épitésre mérvadó viszonyokat a helyszinén már most tanulmány tárgyává tennék, megjegyeztetvén, hogy a vonal fekvése iránt a m. kir. vasuti főfelügyelőségnél (akadémia-utcza 13. sz. II. em.) a rendes hivatalos órákban felvilágositás adatik, és ugyanott a vonal térrajza és hosszelvénye is betekinthető. — Tájékozásul megemlitjük, hogy az 1884. évi május hó végeig kiépitendő vasutvonal két szakaszban fog kiadatni, melyek közül az első szakasz Budapesttől Szárig, a másik pedig Szártól Ujszőnyig terjed, továbbá, hogy a felépitményi aczél és vasanyagok, valamint esetleg a kavicsanyagnak beszállitásáról, továbbá a hidak vasszerkezeteinek, a gépészeti berendezéseknek és egyéb felszereléseknek, a távirdavezeték és a távirdai, valamint a jelzési berendezéseknek beszerzéséről külön fogván a kormány gondoskodni, azok jelen kiadás tárgyát nem fogják képezni; végül, hogy a kisajátitás a kormány által fog végrehajtatni.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A magyar kereskedelmi csarnok** ma rendes évi közgyülést tartott s ezzel kapcsolatosan szép ünnepélyt ült. Tiz év elmult ugyanis azóta, hogy a pesti kereskedelmi csarnok, mely három évvel ezelőtt a magyar kereskedelmi csarnok nevét vette fel, alakult s ugyanannyi éve, hogy *Neuwelt* Ármin a csarnok elnöke. A csarnok tagjai méltatva elnöküknek egy évtizeden át kifejtett lankadatlan tevékenységét, elhatározták, hogy buzgósága elismeréseül a csarnok gyüléstermét arczképével diszitik fel. Az arczkép leleplezése a mai közgyülés alkalmával történt a kitüntetett családjának és a csarnok nagyszámu tagjainak jelenlétében.

Neuwelt Ármin elnök egy meghivó bizottsággal belépvén a terembe, a tagok éljenzéssel fogadták s *Hubenay* József alelnök következő beszéddel üdvözölte:

«Szeretve tisztelt elnökünk! Ha valakiről a közvélemény elmondhatja, hogy mint ember, polgár és hazafi megtette kötelességét, az az ember élte korszakában hasznára volt a társadalomnak, s bizonyosan hasznára volt hazájának is.

Ha a régi időknek megvoltak kiváló férfiai, megvannak a jelen kornak is, azzal a különbséggel, hogy a jelenlegiek száma ritkább. E kevesek egyik legkiválóbbja vagy te, ki magadban egyesited a polgári erények összegét.

Mi, a gyakorlat emberei, kik veled egy pályán küzdöttünk és küzdünk, mi tudunk téged teljes értékedben megérteni, mi tudjuk azt leghelyesebben megitélni, hogy mily rendkivüli szorgalom, értelmiség és becsületességgel lehet csak valakinek magát felküzdeni élte pályáján oly magaslatra, melyen polgártársainak osztatlan becsülése és szeretete kiséri.

Ismerjük életpályádat, ismerjük annak egyes fázisait, bámuljuk azon rendkivüli szorgalmat, kitartása és lelki erőt, melyet rendelkeztél; szilárd férfiu tudtál lenni ott, a hol más talán csüggetegen roskad le, család körében pedig gyengéden szerető apa, nemes szived melegével árasztva el mindazokat, kik környezetedben éltek; mint ember nemes a szó legszebb értelmében.

Mint hazafi mindenütt elől jártál, a hol szépet és nemeset kellett cselekedni; számos jótékony egyesület lételéhez füződik neved, valamint a mi egyletünk alakulása, élettörténete is elválaszthatlan attól. Te voltál az, ki első sorban átláttad, hogy oly társulatban, mely a közgazdaság terén a mesterséges irányt miveli, a realis téren mozgó kereskedelem nem találhat támaszt; te voltál tehát, kinek a «Pesti kereskedelmi csarnok» lételét köszönheti.

De nemcsak alapitója, hanem vezére és első napszámosa vagy e csarnoknak keletkezése óta; nemes szived melegét mindenütt, a hol alkalom kinálkozott, mindnyájan éreztük; szilárd karokkal tartottad össze az egyletet akkor is, mikor rá mostoha idők következtek.

Első sorban neked köszönhetjük, hogy czimünk mellé odatüzhettük a jelzőt, hogy «magyar».

Ez előtt három évvel te voltál az, ki első sorban megértetted a magyar kereskedelmi osztály azon kis töredékének törekvését, melynek zászlójára e jelszó volt tüzve: «Magyar nemzeti irány». E három év történetéből számtalan mozzanatot tudnánk felhozni, melyekkel igazolva lenne, mennyit tett a kereskedelmi csarnok a realis kereskedelem érdekében; azt azonban elhallgatjuk, hogy öndicséret vádja ne érjen bennünket; de azért tiszta tudattal elmondhatjuk, hogy az egész országban a kereskedelem ügye iránti érdeklődés egészen más alakot öltött.

A magyarosodás a kereskedelmi téren is határozott lendületet nyert, sőt a csarnok kezdeményezése folytán a magyar tudományos akadémia a kereskedelmi müszótár megalkotását elhatározta; a szaktéren számos emlékiratunk jelent meg, véleményünk egyike a legjobbaknak ismertetett el; ennek köszönhetjük, hogy a kereskedelmi csarnokot mint szaktestületet is elismerik, s ott, a hol szavát hangoztatja, a legilletékesebb körökben is rokonszenvre talál, szóval, hogy ma a kereskedelmi csarnok oly magaslaton áll: első sorban az érdem téged illet meg.

Tevékenységed szélesebb körben is eléggé ismeretes, ugy annyira, hogy legmagasabb helyről is kitüntetés ért. Mi, a kereskedelmi csarnok tagjai, nem tudunk neked egyebet adui szeretetünk jeleül, mint «ez arczképet.» (Itt lehullt az arczképről a lepel) mely a te nemes alakodat hiven tükrözi vissza.

Ezt nem magunkért tevők, mert hiszen nemes alakod eltörölhetlenül van szivünkbe vésve, hanem tettük utódaink kedveért, hogy jóságos arczod vonásai előttök lebegjenek, hogy lássák azon alakot, kit nemes polgári erényeivel kortársai általános tisztelettel s szeretettel környeztek.

Midőn még arra kérlek, hogy légy mindvégig vezérünk, támaszunk, kérjük egyszersmind Istent, hogy téged a haza javára, egyletünk díszére s mindnyájunk örömére sokáig éltessen.»

A kitüntetett meghatottan válaszolt az üdvözlő beszédre. A hozzá intézett szavak, a kitüntetés, melyben részesült, mondá, annyira meghatották, hogy érzelmeit tolmácsolni nem képes. Érzi, hogy érdemei túlbecsültetnek. Az eredményeket, melyeket a csarnok felmutathat, nem tulajdonithatja magának, hanem a csarnok buzgó tagjainak, a kik teljes erejükből odamüködtek, hogy a testület kitüzött czéljához közeledjék. Igéri, hogy ezentúl is tehetsége szerint fog a csarnok érdekeinek előmozditására törekedni, de azt is érzi, hogy ereje már nagyon megfogyott s azért arra kéri a tagokat, nézzenek körül, nem találhatnának-e nálánál fiatalabb erőt, a kivel őt pótolni lehetne, hogy ő csak mint egyszerü tagja a csarnoknak müködhetnék közre ezentul.

Az éljenzéssel fogadott e köszönet tolmácsolása után, az arczkép megtekintése következett. A kép, melyet Pósa festett, általánosan igen sikerültnek találtatott.

A megtekintés után *Neuwelt* Ármin megnyitotta a rendes közgyülést. Dr. *Schreier* Jakab bemutatta az évi jelentést, a mult évi mérleget és a jövő évi költségvetést. Ugy a jelentés, mely a csarnok mult évi müködését ismerteti, valamint a mérleg és költségvetés egyhangulag tudomásul vétetett, illetőleg jóváhagyatott s a felmentvény megadatott. A jövő évi költségvetés szerint a bevételek 9060 frtban s a kiadások ugyanannyiban állapittattak meg.

Az alapszabályoknak a választmányra vonatkozó szakasza akkép változtattatott át, hogy a választmányi tagok száma 36-ról 48-ra emeltetett. A mai közgyülés alkalmából tiszteletbeli tagok is választattak és pedig dr. *Hoffman* Pál tanár, dr. *Vámbéry* Ármin tanár és dr. *Neményi* Ambrus.

Végül az elnökségnek és az alapszabályok értelmében a választmányi tagoknak, valamint a számvizsgáló bizottság tagjainak megválasztása következett: A választás eredménye következő volt: Elnöknek megválasztatott: *Neuwelt* Ármin (73 szavazattal), alelnöknek: *Hubenay* József (73 szavazattal). Választmányi tagok: *Eder* József (73) dr. *Farkas* Emil (73) *Grünbaum* Miksa (73) *Grünwald* Adolf (73) Ifj. *Heidelberg* Mór (73) *Mészáros* Miklós (72) *Pollak* Mór (73) *Posner* Károly Lajos (73) dr. *Schulhof* Géza (73) *Singer* Bernát (73) *Weisz* Adolf (73) *Leipniker* Gyula M. (42) *Gross* Mór (73) *Fon* Dezső (73) *Adler* Ignácz (73) Hatvani *Deutsch* Sándor (70) *Demjén* Ignácz (73) *Megyeri* Krausz Lajos (70) *Zilahy* Sámuel (73) *Abeles* Jakab (72) *Guttmann* Ádám (69). Számvizsgáló bizottsági tagokul: *Szakáll* László, *Stern* Bernát és *Bárdos* József.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Febr. 11. —

Értéktőzsde.

— Vasárnapi forgalom. —

Az alacsonyabbb párisi és frankfurti jegyzések következtében a tegnap beállt hanyatlás ma ujabb haladást tett, a hitelrészvények ismét sürgősebben kináltattak s árfolyamaik jelentékenyen estek. A járadékok meglehetősen szilárdan tartották magukat. Osztrák hitelrészvények indultak 288.40-en, estek többszörös ingadozás közben 286.80-ig, magyar hitelbank 284—283.50, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 92.50—92.75, magyar 4%-os aranyjáradék 86.60—86.65, magyar papirjáradék 85.30—85.27½.

12 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 286.90—287, magyar hitelbank 283.50—284, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 92—92.50, magyar 4%-os aranyjáradék 86.60—86.65, magyar papirjáradék 85.27½—85.30.

NAPIREND: Február 12-én.

Naptár: Hétfő. — Római kath.: Eulália szüz. — Prot.: Eulália. — Görög-orosz: (jan. 31.) Vazul, Czirus. — Zsidó: (adar 5.) Jóram. Nap kél 7 ó. 14 p., nyug. 5 ó. 15 p. — Hold kél 9 ó. 14 p. reg., nyug. 11 ó. 43 p. este.

Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2 óráig.

A magyar tud. akadémia II. osztályának ülése d. u. 5 órakor. Felolvasók: Gyárfás István és Wertheima Ede.

Az országos kisdedóvó-egyesület közvacsorája a vigadó kis termében.

A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság ülése d. e. 10 órakor (régi városház, tanácsterem.)

A Budapesten fennálló hódmezővásárhelyi ifjusági közgyülése este ½8 óra (Muzeum-kávéház).

Verescsagin-kiállitás a képzőművészeti társulat sugáruti müсsarnokában d. e. 9-től d. u. 4 és este 6½—½10-ig. Belépti dij 30 kr.

Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. o. 2—4.

Üvegfestészeti kiállitás Kratzmann Ede müteermében (a füvészkert mellett) latható egész nap dij nélkül.

Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12 és d. u. 2—4.

Muzeumban: term. rajz és népismetár d. e. 9— d. u. 1.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.

Egyetemi könyvtár d. u. 3—7.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—d. u. 1.

Allatkert nyitva egész nap.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

NYILT-TÉR.

SAMU és ESZTER
JEGYESEK.
Zichy-Szt.-Iván (Fehér-megye)

SZINHAZÁK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, febr. 12-én.

Egy párisi regény.

Szinmű 5 felv. Irta Feuillet Octave. Forditotta Kürthy Emil.

Személyek:

Henry	Gyenes
Br. Chevrial	Ujházi
Chesnel	Bercsényi
Juliani	Körösmezei
Laubanére	Benedek
Tirandel	Tóth
Vaumartin	Mihályfi
Villiers	Császár
Ambrois	Sántha
Targyné	Sz. Prielle C.
Marcelle	Helvey L.
Therése	P. Márkus E.
Rose Guérin	Csillag T.
Lucené	Békessy I.
Valmeryné	Györgyné
Maria	Sántháné
I. Gilette	Adorján B.
II. Gilette	Hubay A.
III. Gilette	Reiner G.
Bertoldi	Alszegi I.
Lombard	Barcsai L.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, február 13-án.

Az álarczos bál.

Nagy opera 5 felv. Olaszból forditotta Böhm Gusztáv. Zenéjet szerzette Verdi.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, február 12-én.

BLAHA LUIZA asszony mint vendég.

FAVARTNÉ.

Operette 3 felv. Irták A. Duru és H. Chivot. Forditotta Evva Lajos és Fái J. Béla. Zenéjét szerzette J. Offenbach.

Személyek:

Favart	Vidor
Favartné	Blaha L. assz.
Cotignac	Kassai
Suzanne	L.-né Jennei A
Hector	Kápolnai
Pont-Sablé	Solymosi
Biscotin	Komáromi
Babette	Vidorné
Jeanneton	Záráiné
Larose	Karikás
Joli Coeur	V. Kovács
Sans-Quartier	Hatvani
Larissol	Füredi
Rendőrbiztos	Marton
Kárpitos	Fényes

Kezdete 7 órakor.

Holnap, február 13-án.

BLAHA LUIZA asszony mint vendég.

A MILIMÁRI.

100 aranynyal jutalmazott eredeti népszinmű dalokkal 4 felv Irta Almási Tihamér.

NÉMET SZINHÁZ.

Igazgató és tulajdonos *Lesser Szaniszló.*

Budapest, február 12-én.

Der Bettelstudent.

Operette 3 felv. Irták Zell F. és Genée R. Zenéjét szerzette Millöcker Károly.

Egész uj kiállitással.

Kezdete 7 órakor.

ORPHEUM
hajós-utcza 27. sz., a dalszinház szomszédságában
Ma 1883. február hó 12-én
Gyniárd hires angol énekesnő első felléptével ugy **Aman jeles mimikus**
Marvelles Poles a Madridi **Rizazello**-féle lovarda világhirü duplasaltomortal ugrónai, **Ehrfurth k. a.** hires chansonette énekesnő **Brothers Arteli** (a Londoni Royal Aquariumtól) kiváló tornaművészete a szinpadon minden eddigit felülmul a maga nemében, **Fiori** kisasszony grotesque tánczosnő és **Kriske & Meyer** nagyhirü bécsi duettista énekesek fellépte.

IDŐJÁRÁS február 11. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	74.3	DK 5	— 3.5	—	◔
Beszterce	—	—	—.—	—	
Besztercebánya	72.4	K 1	— 9.6	—	○
Budapest	73.8	K 1	— 6.1	—	◔
Csáktornya	69.7	D 2	— 3.0	—	◕
Debreczen	77.0	ENY 1	— 5.4	—	○
Eger	75.2	EK 1	— 7.0	—	○
Eszék	—	—	—.—	—	
Fiume	68.8	EK 2	+ 5.9	7	◍
Késmárk	74.0	D 5	— 4.0	—	○
Keszthely	71.4	DK 3	— 3.6	—	◑
Kolozsvár	76.2	K 2	— 13.4	—	○
Magyar-Óvár	70.7	K 2	— 3.6	—	◕
Mármaros-Sziget	74.8	K 1	— 7.8	—	○
Nagy-Enyed	80.2	ENY 1	— 9.2	—	○
Nagy-Szeben	—	—	—.—	—	
Nagyvárad	73.9	◎	— 3.2	—	○
Orsova	77.0	ENY 2	— 11.6	—	≡
Pancsova	72.8	DK 4	— 5.0	—	○
Selmeczbánya	75.4	DK 4	— 9.0	—	○
Sopron	67.9	D 3	— 1.2	—	◑
Szatmár-Németi	72.9	K 1	— 5.3	—	○
Szeged	73.1	D 1	— 5.6	—	○
Sepsi-Szt-György	—	◎	— 16.0	—	○
Szolnok	74.4	E 2	— 6.2	—	○
Temesvár	75.5	EK 2	— 5.0	—	○
Trencsén	68.8	DK 1	— 1.8	—	◕
Ungvár	72.7	EK 4	— 8.6	—	○
Zágráb	70.7	EK 2	— 0.5	✳n	●
Bécs	68.1	DK 5	— 1.6	—	●
Bregenz	62.3	DK 1	— 1.2	—	●
Lesina	—	—	—	—	
Pola	69.4	◎	+ 6.3	7	◍
Prága	66.0	DK 3	+ 0.2	—	●

Jelek magyarázata: ◎ = szélcsend; ○ = tiszta, derült; ◔ = ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ ¾ = felhős; ● = borult; ◍ = eső; ✳ = hóesö; ▲ = jég; ≡ = köd; ∞ = göz; ⚡ = zivatar, villám.

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (778—780) a keleti kárpátok tájáról terjed ki a kontinens nagy részére (760—762). Mérsékelt szelekkel az idő a keleten derült, fagyos, nyugaton változó felhőzet mellett enyhe.

Hazánkban: Többnyire keleties mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet kisebb lett; a légnyomás általában keveset változott. Az idő a keleti nagyobb felben derült, nyugaton változó felhőzetü, általában fagyos. Csapadék a tengerparti részben egy pár helyen volt. — Az e hó 7-ikén előrejelzett idő változó jellegével végződik s derülő jelleget öltve jövőre nagyrészben fagyos lesz.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Többnyire derült, fagyos időt várhatni.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

E rovatban *minden szó* beiktatása *2 krba* kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakczimével is elvannak látva, még 30 kr. bélyegdij fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozodásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges postabélyeg beküldetik.

Egy 25, éves 100 frt havi jövedelemmel biró csinos fiatal ember, ismeretség hiánya miatt ezen az uton óhajtana egy 21 éven aluli nővel, ha nincs is pénze de fekete szemü és művelt legyen, házasságot kötni. Elönyben részesül, ki tanitónői pályára készült. Komoly ajánlatok «Columbus» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 2515

Százötvenezer o. é. frt tiszta vagyonnal biró középkoru, erőteljes protestáns vallásu kereskedő feleséget óhajt. Ajánlatok arczképpel «Öszinteség» czim alatt a kiadóhivatalhoz kéretnek. 2219

Egy gyermektelen özvegy ismeretség hiányában hajlandó volna egy tisztességes és becsületes jó nevelésü némi tőkével rendelkező nővel, habár özvegy is, gyermektelenül házasságra lépni, hogy a nő mint egy bérlőtárssá lenne a férjnek tagositott bérgazdaságához. Ajánlatot «H. E.» czim atatt a kiadóhivatalba intézendők. 2473

Eladás.

Sugáruti saroktelek, 395 négyszögöles, melyen 30 éves adómentességgel biró bérház épitendő, eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 2226

Ráhóczon, Zemplén megyében, nagymihályi vasuti állomáshoz fél óra járásnyira egy 830 holdas urasági birtok, diszkerttel, kastélylyal és legjobb karban levő gazdasági épületekkel kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a s.-a.-ujhelyi takarékpénztárnál. 2051

Egy uri lakás balkonnal, I. em., légszesz- és vizvezetékkel, minden kényelemmel, kiadandó augusztus elsejére Árpád-utcza 7. sz. 2198

Kitünő olaszhegedű olcsón eladó. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban. 2258

2 pár finom franczia malomkő, 1 pár uj, a másik pár kevéssé használt, jutányos áron eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2520

Eladó szőllő Gellérthegyen 1450 □ öl villateleknek is alkalmas. Bővebbet a kiadóhivatalnál. 2242

A főváros közelében egy minden kényelemmel ellátott nyaraló, szép kerttel és hozzávaló épületekkel együtt 8000 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2507

100 drb. egy éves süldő eladó. Bővebben a kiadóhivatal. 2192

Hunyadmegyében egy 230 holdas birtok Szászváros vasuti állomástól ¾ óranyira lakház és gazdasági épületekkel, valamint a regale-jövedelemmel együtt eladó 15,000 frtért. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2505

Egy 188 holdas birtok (à 1600 négyszögöl) Tasnád város határában, kitünő szántóföld és szölők, lakházzal és gazdasági épületekkel együtt eladó 15,000 forintért. Bővebbet a kiadóhivatal. 2504

Szolnok határában a vasuttól egy óranyira egy 300 holdas kitünő birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt eladó, esetleg ehhez közelében lévő birtokkal is elcserélendő. Bővebbet a kiadóhivatal. 2502

Somogymegyében Balaton-Túr község határában a vasuttól és a Balatontól egy óranyira egy 1000 holdas birtok eladó uri lakházzal és elegendő gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2503

Nagyobb vidéki városban a főtéren levő vendéglő házzal együtt eladó. Bővebb értesitést a kiadóhivatal ad. 2499

Eladó: 8 ökör szekér; 1 paraszt kocsi; 1 Trieur 1 Garette vetőgép; továbbá uri kocsik és apró gazdasági szerek. Minden a legjobb karban. Bővebben a kiadóhivatal. 2193

A Józsefvárosban egy óriás-utczai ház 387 □ ölü udvar és kerttel, 15½ öl utczai fronttal eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2439

Dohány-tőzsde, igen jövedelmező mellékes üzlettel a legélénkebb helyen, olcsó lakbér, 60—80 frtig napi forgalom, átadandó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2454

Angol telivér tenyészmén, Vampyr, apja Carnival, anyja Valetta, 10 éves jegytelen aranypej, 171 centiméter magas, rendkivül erős testalkalu, nemes kinézésü és átöröklő hibáktól ment olcsón eladó Mándokon, Szabolcsmegye, gróf Forgách Lászlónál. 2238

Szolnokmegyében a kis-ujszállási vasuti állomáshoz egy óranyira egy 184 holdas birtok eladó, esetleg egy hasonértékü fővárosi házzal elcserélendő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2506

Terézváros, az uj-utczában egy 1420 frtot jövedelmező ház eladó 16000 frtért. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2490

Egy földszintes ház a VII. kerületben, Hársfa-utczában szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2197

Egy 8 hónapos neufundiandi nőstény kutya eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2489

Egy 8 holnapos vadász vizsla, sötétbarna nőstény 30 frtért eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2310

Vétel.

Pest, Heves vagy Szolnok megyében kerestetik egy 500—800 holdas birtok megvétel végett, lakház és gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2514

Pest és Pozsony közti vasuti vonalnak valamely állomásához közel kerestetik egy 2—300 holdas ármentes birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2509

Pest, Hont, Nógrád vagy Hevesmegyében kerestetik egy 40,000 frtos birtok, mely egy kisebb 15,000 frtos birtokért elcserélendő volna ráfizetés mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2508

Egy fővárosi ház kerestetik megvétel végett 35,000 frtig. Ajánlatok a jövedelem kimutatása mellett a kiadóhivatalba intézendők. 2501

Kerestetik megvétel végett egy 30—40,000 forint értékü birtok valamely vasut közelében. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők. 2500

Hont- és Nógrád-megyében kerestetik egy 300—600 holdig terjedő birtok megvétel végett. Ajánlatok küldendők a kiadóhivatalba. 2382

Egy kitünő jó trafik megvétel végett kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők. 2465

Heves- vagy Borsod-megyében egészséges és árvizmentes vidéken kerestetik megvétel végett egy 200—250 holdas jó minőségü birtok, vasuthoz közel, kényelmes jó karban lévő lakházzal és gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2388

Egy jó karban levő malomszerkezett megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2420

Fehér, Somogy vagy Veszprémmegyében kerestetik egy 600—800 holdas birtok megvétel végett lakházzal és gazdasági épületekkel együtt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2510

Alkalmazást nyer

Egészen fiatal, nagyon szép, inkább magas, házikisasszony falun magános urnál 400 frt és ellátás mellett alkalmazást nyer. Szakácsné, szobaleány classis kizárva. Arczkép nélküli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Czim a kiadóhivatalban. 2250

Egy ügyes szobaleány azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2518

Kerestetik egy szakképzett nős gazdatiszt, ki magyarul és tótul jól beszél. A feltételek megtudhatók a kiadóhivatalban. 2521

Kerestetik egy megbizható, csinos külsejü 16 éves bonne 7 éves fiu mellé, ki németül jól és szépen beszél. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2494

Megbizható ügynökök, kik a vöröskereszt sorsjegyek havi törlesztés melletti elárusitásával foglalkozni óhajtanak, kerestetnek. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához «Bankház» czim alatt küldendők. 2216

Vidékre gyermekek mellé játszótársul egy fiatal leány kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2466

Egy gazdasági akadémiát végzett és már tapasztalt gazdatiszt kitünő bizonyitványokkal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2486

Egy gazdasági iskolát végzett tapasztalt gazdatiszt, alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2481

Kerestetik vidékre egy fiatal csinos gazdasszony ki a háztartás minden ágában jártas legyen, mert a fehérnemü baromfitenyésztés és tejkezelés reá lesz bizva. Bővebbet a kiadóhivatal. 2469

Egy urasági kocsis vidékre alkalmazást nyer. Kik nősek elönyben részesülnek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2417

Egy magyarul, németül és francziául beszélő fiatal leány gyermekek mellé játszótársul alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2391

Egy bonne, ki francziául jól beszél és vig kedélyü, helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2451

4 éves fiu és 2 éves leányka mellé kerestetik egy fiatal leányjátszótársul, kell hogy az illető magyarul és németül jól tudjon, vig kedélyü és megnyerő külsejü legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2320

Alkalmazást keres

10 frt. jutalom annak ki egy füszerkereskedelmi segédnek 1-ső februártól helyet szerez czimem a kiadóhivatalban nyerhető. 2259

Egy nős gyermektelen házmester ki egyszersmind a kertészeti teendőkben jártas alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2260

Egy 35 éves róm. kath. nőtlen és erős testalkatu gazdatiszt, ki a keszthelyi gazd. akadémiát jó sikerrel végezte, beszél magyarul, németül és tótul, nagyobb uradalomban jelenleg mint ellenőr alkalmazva van, helyét önállóság elérhetése végett változtatni óhajtja. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2522

Egy fiatal gazdasszony, ki minden házi dolgot végezni szeret és a külső gazdasághoz is ért, sütni főzni jól tud, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2523

Egy erőteljes 28 éves nős fiatal ember, ki magyarul és németül beszél, 1000 frtig biztositékot képes adni, valamely üzletben mint elárusitó vagy gazdaságban mint irnok vagy mint másodispán alkalmaztatni óhajt. Neje bármely nagy háztartást képes vezetni és igy mint házvezetőnő is müködhet. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2246

Egy gyakorolt gépész, ki ugy a gazdasági gépek, valamint a malmok kezelésében és javitásában tökéletes jártassággal bir alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2460

Egy nős férfi, ki 15 éven keresztül mint bérlő, nagyobb birtokot önállólag kezelt gazdaság körül tökéletes jártassággal bir, családi viszonyok miatt gazdatiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2411

Egy 40 éves r. kath. nős gazda, ki 11 évig hegyes vidéken oly sikerrel gazdálkodott, hogy kitüntetést nyert, a sertés-juh-, szarvasmarha- és méhtenyésztésben alapos jártassággal bir, továbbá neje kitünő házvezetőnő, igen jól főz, az apró marhatenyésztésben igen ügyes és tapasztalt, mindketten szerény feltételek mellett alkalmazást keresnek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2405

15000 forintig óvadék és jó bizonyitványokkal biró középkorban levő egyén, volt gazdatiszt ajánlkozik Budapesten nagyobb házakhoz házfelügyelőül vagy ehhez hasonló állásra. Magyar és német nyelvet tökéletesen birja szóban és irásban. Ajánlatok e lapok kiadóhivatalába küldendők. 2237

Műkertész, 22 éves, jó bizonyitványokkal ellátva, állomást keres márczius 1-től. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2239

Egy középkorban lévő nő, ki kitünően főzni tud, mint szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2516

Egy fiatal leány, ki magyarul, németül és francziául beszél, gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2433

Egy 18 éves fiatal ember ki magyarul, németül és tótul jól beszél a füszerkereskedést tökéletesen érti, valamint a könyvvezetést is, mint segéd alkalmaztatni óhajt valamely nagyobb füszerkereskedésben Bővebbet a kiadóhivatalban. 2467

Egy szegény fiatal müvelt nő, jó családból való, birja a magyar és német nyelvet, a kézimunkák minden nemét, mint: ruhavarrás, himzés, gépeni varrást jól érti, saját magának gépje is van, nemkülönben a házvezetést, gyermek nevelést és főzést alaposan érti, képes bármily nagy uri házat vezetni, óhajt valamely uri családnál alkalmazást nyerni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2478

Egy gazdasszony, ki sütni főzni, és vasalni jól tud, szóval a házi teendőket nem csak érti, de szereti végezni is, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2512

Egy intelligens művelt fiatal ember, ki a keszthelyi gazdasági intézetet kitünő sikerrel végezte és ugyanott mint gazdasági segéd alkalmazva is volt, mint gazdasági irnok alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2459

Egy fiatal csinos nő, ki a háztartás minden ágát érti, sütni, főzni és vasalni jól tud. alkalmazást keres mint gazdasszony. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2498

Egy tapasztalt műkertész, ki kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, és tökéletesen érti szakmáját, május 1-ére alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2493

Egy fiatal nő, ki a szobaleányi teendőket tökéletesen érti, nem különben a kézimunkákban jártas, mint ilyen alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2492

Egy kitünő bizonyitványokkal ellátott okleveles gépész alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2475

Egy igen jó főzőnő kitünő bizonyitványokkal alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2496

Egy 16 éves vig kedélyü leány, ki magyarul és németül jól beszél és a kézimunkákban jártassággal bir, mint játszótárs gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2423

Egy kitünő bizonyitványokkal ellátott szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2462

Egy az érdiószegi m. kir. vinczellér képezdét jó sikerrel végzett fiatal ember, ki a disz, konyha és gyümölcskertészetet tökéletesen érti, mint viczellér vagy kertész alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2458

Egy csinos fiatal leány czukrászdába vagy tőzsdébe mint elárusitónő ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2410

Egy 19 éves okleveles tanitónő, ki a gazdaság minden ágát tökéletesen érti, mint házvezetőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatal. 2472

Irodai foglalkozást keres egy reáliskolát végzett szép irásu fiatal ember. Bővebbet a kiadóhivatal. 2429

Lakás és bérlet.

Kerestetik lakás tiszta legalább 3 szobából álló butorozott jó fekvéssel azonnal majus 1-sejéig. 2261

A király-utcza felső részében egy 3 utczai, 2 udvari, 1 cseléd, konyha, éléskamara és fürdőszobából álló lakás 864 frtért május 1-ére kiadó; továbbá ugyanott egy 2 utczai és 2 udvari szobából álló lakás és hozzávalóval szinte május 1-sejére 545 frtért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2497

Egy 250—300 holdas birtok kerestetik bérbe vétel végett Heves, Fehér, Tolna vagy Veszprém megyékben lakházzal és megfelelő gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2414

Kerestetik egy lakás, mely álljon 3 szoba, előszoba, konyha, éleskamra és hozzátartozó mellékhelyiségből, a város bármely részében május hó 1-re. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2376

Szabolcs megyében Tisza Polgár várostól egy félóranyira 763 holdból álló birtok teljes felszereléssel, lakházzal és gazdasági épületekkel együtt haszonbérbe kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal 2441

Kerestetik a belvárosban vagy a belvároshoz közel fekvő külvárosi utczák egyikében két vagy három szobából, konyha és előszobából álló lakás, május 1-ére egy fiatal házaspár részére. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2422

Nográd megyében Megyer község határában Pálfalva vasuti állomástól 1 óra járásnyira egy 750 holdas birtok kastélylyal, gazdasági épületekkel és felszereléssel együtt azonnal haszonbérbe átvehető. Bővebbet a kiadóhivatal. 2513

5—600 holdas birtok Pest, Nográd, Heves, Bars vagy Hont megyében berbe kerestetik. Futó homok nem használható. Ajánlatok «Haszonbér 5.» a kiadóhivatalba küldendők. 2407

500—700 holdas birtok Pest, Heves, Nográd, Hont megyében vagy pedig Gyöngyös, vagy Hatvan tájékán, öszi vetéssel, fundus-instruktussal azonnali bérbe vételre kerestetik. Ajánlatok s feltételek a kiadóhivatalba küldendők. 2457

Oktatás.

Kerestetik egy müvelt nevelő azonnali alkalmazásra vidékre, kik zongorázni tudnak elönyben részesülnek ezekre nézve a feltétel kedvező. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2524

Egy 34 éves okleveles tanitónő született franczia, ki eddig is mint nevelőnő kitünő sikerrel müködött, franczia és német nyelvben oktatni, nemkülönben jól zongorázik mint nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2437

Egy okleveles tanitónő, ki magyarul, németül és francziául beszél, valamint zongorázni jól tud, helyben mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2419

Egy okl. tanitónő, ki magyarul és olaszul folyékonyan beszél, német és franczia nyelvben valamint a zongorában kezdőket oktathat, kézi munkában és gépvarrásban igen ügyes, mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2425

Egy 35 éves r. kath. müvelt nő, ki már 16 év óta müködik mint nevelőnő, beszél magyarul, németül és francziául, jól tanitja a kivánt tárgyakat és kézimunkákat, nemkülönben gyakorolt a zongorajátékban és a házvezetésben is jártassággal bir, helyben vagy közel a fővároshoz mint társalkodónő vagy nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2387

Egy izr. családhoz kerestetik vidékre egy nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvben tökéletes és zongorázni jól tud valamint a kézimunkában is némileg jártas. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatal. 2453

Egy nevelő, ki a gymnáziumi tantárgyakban tökéletes, a német nyelvet correct beszéli és a festészetben képzett, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2448

Egy fiatal izraelita nevelőnő kerestetik vidékre egy 8 éves leány, s 7 éves fiu mellé, ki a magyar, német és franczia nyelvben oktatni képes, jól zongorázik s hasznos kézi munkában alapos képzettséggel bir. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2231

Vidékre közel a fővároshoz kerestetik egy nevelőnő, ki magyarul, németül és francziául tökéletesen beszél, továbbá szépen zongorázik és jól tanit. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2468

Egy müvelt, legjobb korában levő nő, ki a magyar, német és franczia nyelvet egyformán jól beszéli és azokban képes tanitani, a háztartás és kézimunkákban jártas, alkalmazást keres mint társalkodó, vagy nevelőnő. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2479

Egy 22 éves r. kath. nevelőnő ki a magyar, német és franczia nyelvben tökéletesen ki van képezve, zongorázni jól tud és az énekben valamint a kézimunkákban is oktat, alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2470

Különféle.

Magány művészet, büvészek, tánczosok, magyar népénekesek jöhetnek folytonosan előadást tartani az ujonnan nyitott «Gambrinus»-hoz czimzett sörcsarnokomba, Szegeden Széchenyi-tér Balog-féle palota; minden egyes, az idő alatt, mig nálam előadást tart, lakás és teljes ellátásban részesül. 2245

Egy 12—14 éves árva fiatal leányka, ki magyarul és németül irni és olvasni tud, egy helybeli családhoz örökbe fogadtatik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2156

Egy jó családból való egészséges vig kedélyü fiatal 12 éves leány örökbe fogadtatik fiatal gyermektelen házaspártól. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2432

Egy szegény aszszony, ki képtelen gyermekét eltartani, 7 hetes, ép s egészséges fiugyermekét örökbe szándékozik adni. 2406

Egy 12 éves, jó családból való árva leány kéri a gyermektelen szülőket őt örökbe fogadni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2393

Tőzsde. Ki a tőzsde jelen viszonyait fel tudja használni, vagyonát megkétszerezheti. Utasitásokat ad egy tapasztalt és kitünő ajánlatokkal biró tőzsdeügynök, e végett leveleket «B. P. 100» alatt a kiadóhivatalhoz kér. 2187

Az összes női világnak. Legujabb s legczeiszerübb franczia találmány, a mellyel mindenki 1 nap alatt a franczia rendszer szerinti mértékvevést, mintarajzolást, szabást s ruhakészitést megtanulhatja. Ezen egyszerü találmány czélszerüsége miatt Párisban s Bécsben az öszszes nőiszabók, szabonőknél s minden családnál használatban van. Ezen matematikai mértéknek darabja 2 frt és a kellő kitanitása, mely csak egy napig tart, 5 frtba jön. Bővebbet a kiadóhivatal. 2418

Egy jó családból való árva fiatal leány örökbe fogadtatik. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2519

HIRDETMÉNY.

Szolnokon a városháztéren magyar királyhoz czimzett kétemeletes házban a vendégfogadói helyiségek 16 szobával istállóval s egyébb mellékhelyiségekkel, valamint bormérési joggal azonnal több évre haszonbérbe kivehetők.

Értekezhetni a tulajdonosok megbizottjával Szendi Antal ügyvéddel Szolnokon. 5903

Évenként 3 huzás — Aláirási árfolyam 6½ frt

Huzás márczius 1-én.

A MAGYAR
VÖRÖS KERESZT
SORSJEGYEK

Főnyeremény 120.000 forint.

Legkisebb nyeremény 6—10 frt adómentes.

MINDEN SORSJEGY BIZTOS NYEREMÉNY.

Eredeti sorsjegyek szorosan a napi árfolyamon adunk el. **Havi részletfizetésre 7 forint 25 krért** dardbonkint (hónaponkint **(csak egy forint)**. Már az **első részlet** lefizetése után a nyeremény a vevőé.

Huzási lajstromok ingyen.

Koritz Antal és Társa

Bankháza Budapest, Harminczad-utcza 2.

Huzás febr. 15-én!

Csak 1 frt és belyeg

IGÉRVÉNYEK

a cs. kir. szab. földhitelintézet 3%-os

záloglevél sorsjegyeire

Főnyeremény 50,000 o. é. forint

Bécs Stefansplatz 9. **A MERCUR** COHN Ch Wollzeile 10 és 15

5696 kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete.

Köhögés, rekedtség, elnyálkásodá stb. ellen.

5662

A valódi Wilhelmsdorfi

malátakivonat-czukorkáknak,

nagymérvü malátakivonat tartalmuknál fogva, sokkal nedvesen tartóbb, inger-csillapitóbb és nyákoldóbbak, mint mindazon mellcukorkák, melyek czukornál semmi egyebet vagy e mellett csak is felettébb közömbös anyagokat tartalmaznak.

Főraktár: váczi-utcza 13. sz. alatt.

Raktár a legtöbb gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Csak akkor valódi, ha a dobozon áll:

Küfferle József és Társa.

Történelmi művek

az 18⁴⁸/₄₉-ki szabadságharczról

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Asbóth Lajos emlékiratai az 1848. és 1849-ki magyarországi hadjáratból. Második kiadás. Két kötet füzve 3 frt.

Gróf Batthyány Lajos, az első magyar miniszterelnök élete és halála. Füzve 1 frt 20 kr.

Csutak Kálmán. Aradi fogságom alatt irt adatok az 1848—49 évi szabadságharczról, különösen az Erdély havasai ellen vezetett hadjáratokról. Füzve 1 frt 60 kr.

Deák Farkas. Fogságom története. 1 képpel. Füzve 1 frt 40 kr.

Egy honvéd-köztüzér élete 1848—49-ben. Történeti önéletleirák. Füzve 1 frt 40 kr.

Hamary Dániel. Komáromi napok 1849-ben, Klapka György honvédtábornok alatt. Füzve 1 frt.

Honvédvilág. Szerk. Kunsági és Potemkin. Két kötet 2 fr

Kossuth Lajos levelei Bem altábornagyhoz 1849. évi márcz.—juniusig. Kiadja Makray Aladár. Füzve 80 kr.

Pap Dénes. Okmánytár Magyarország függetlenségi harczának történetéhez 1848—49. Első kötet füzve 3 frt. Második kötet füzve 3 frt 60 kr.

Szilágyi Sándor. A magyar forradalom napjai 1849. julius elsee. után. Harmadik kiadás füzve 60 kr.

Szölössy Ferencz. Kossuth és a magyar emigratio török földön Függelék: Utirajzok. Füzve 1 frt 20 kr.

Tóvölgyi Titusz. A magyar önvédelmi harcz története 1848—49 32 képpel. Füzve 1 frt 50 kr.

MEGHIVÁS.

A zólyomvárosi népies takarékpénztár t. cz. részvényesei meghivatnak az intézetnek 1883, évi márczius hó 18-án a városház termében d. u. 2 órakor tartandó

rendes évi közgyülésére.

A közgyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Felügyelő bizottság jelentése s az 1882. évre szóló mérleg bemutatása s az iránti határozat.
3. A tiszta nyereménynek s évi osztaléknak mikénti megállapitása.
4. Az alapszabályok 47. és 54. §§-ai értelmében kilépendő két igazgatótanácsos, 10 választmányi tagnak és két igazgatósági póttagnak választása.
5. 3 tagu felügyelő bizottság választása.
6. Inditványok tárgyalása.
7. A közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére kiküldendő bizottság választása.

Figyelmeztetnek a t. cz. részvényesek, miszerint a mennyiben szavazati jogukkal élni akarnak, részvényeiket az alap szabályok 42. §-a értelmében a közgyülés megtartása előtt 8 nappal téritvény mellett az egylet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

Zólyom 1883. febr. 7-én. **Dr. Medvecky Sámuel,** igazgató.

CSERVENKA-Ó-UJ-SZIVÁCZI TAKARÉKPÉNZTÁR.

MEGHIVÓ.

A «Cservenka-Ó-Uj-Szivaczi takarékpénztár» t. cz. részvényesei ezennel tisztelettel meghivatnak a f. é. február 25-én vasárnap délelőtt 9 órakor Cservenkán az intézetnek saját helyiségében tartandó

X. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

Tárgyak:

1. Az igazgatóságnak az 1882. évi üzletévre vonatkozó jelentése.
2. A felügyelő-bizottságnak jelentése.
3. A mérleg előterjesztése és az osztalék meghatározása.
4. Elnök, ennek helyettese és 20 igazgatósági tagnak megválasztása.
5. Felügyelő bizottság választása.
6. Netaláni inditványok.

Azon részvényesek, kik a közgyülésen szavazati jogukkal élni akarnak, tartoznak az alapszabályok 31. §-a értelmében részvényeiket legalább 3 nappal a közgyülés megtartása előtt az intézeti pénztáraknál Cservenkán vagy Szivaczon téritvény mellett letéteményezni.

Cservenka-Szivaczon 1883, február 5-én.

Fuchs György elnök.

GUMMI ÉS HALHÓLYAG

valódi franczia 1 frttól 5 frtig tuczatonkint, legfinomabb párisi szivacsok 12 db. 3—5 frt. 5368

HATSCHEK EMIL-nél

Budapest, Deák Ferencz-u. 15. — Megrendelések pontosan és titoktartás mellett, utánvét mellett teljesittetnek.

Évenként 6 huzás!!

Főnyeremény 50,000 forint

Legközelebbi huzás már február 15.

3%-os

osztrák földhitel-sorsjegyeket

osztr. legjobb és legbiztosabb sorsjegyet csak **10 frtos 11 havi részletre** árusitok el.

Azonnal az első részletfizetés teljesitése után a sorsjegy a vevő tulajdonát képezi, melylyel ez már a legközelebbi huzáson, február 15-én, minden nyereményre egyedül játszik.

LŐRY J.

bank- és váltóüzlete, 5864

Budapesten, Hatvani-utcza 17. sz

A «Nógrádmegyei gazdasági egyesület» pártfogása alatt levő

„Magyar gazdasági központi bizomány-iroda“

HIRDETÉSEI.

(Budapest, VI., sugár-ut 12. szám. II. em. 4-ik ajtó).

Bpest belváros jól épitett csinos és lehetőleg kedvező fekvésü lakház 35—40 ezer frt értékig 6½% tiszta jövedelemmel, készpénz megvételre kerestetik.

Pest, Fehér, Veszprém vagy Nógrádm. egy 6—700 és egy 900—1000 holdas jó birtok közel a vasuthoz, csinos lakházzal és felszerelésével és

Több rendbeli jó birtok haszonbérletek felszerelés vagy a nélkül rögtön kerestetnek.

Eladó.

Zala m. 1070 h. tagositott jó birtok balaton vidéke vasut közel, csinos urilak és diszkerttel-, vadászattal,

Veszprém m. somlyó vidékén 536 hold jó birtok, lakház, épületek-, szőllő-, kert, regálék, kellő felszerelés vagy a nélkül eladó.

Több rendbeli erdőterület fenyves-, épületfa kitermelésre nagyon kedvezően eladó.

Bpest belváros szolidan épitett II. emeletes ház, 6½% tiszta jövedelemmel eladó.

Regények, beszélyek és novellák.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Ifj. Ábrányi Kornél. Melyik erősebb? Eredeti regény 2 frt
Amerikai humoristák. Két kötet. I. Aldrich T. B. II. Twain Mark. 4 frt
Beniczky-Bajza Lenke. **Mártha.** Regény. 1 frt 20 kr.
Beöthy Zsolt. **A névtelenek.** Elbeszélések és rajzok 1 frt 20 kr.
Byr Róbert. **Lejtős uton.** Regény. Forditotta Beniczky Irma. Három kötet 3 frt
Cobb William. **A véres pénz.** Amerikai regény. Forditotta Csukássy József 1 frt
Cooper Fenimore. **A kém.** Regény. Angolból forditotta Cserey József. Két kötet 2 frt 50 kr.
Csiky Gergely. **Elbeszélések.** 2 frt. Vászonkötésben 2 frt 60 kr.
Daudet Alfonz. **Ifjabb Fromont és idősb Risler.** Regény, Francziából ford. Nagy István 2 frt
Dickens Károly **munkái. Olcsó kiadás.** Hét kötet. Egy-egy kötet 50 kr.
1—5. kötet: **Puszta-ház.** Ford. Récsi Emil. Öt kötet.
6—7. kötet: **Nehéz idők.** Ford. Récsi Emil. Két kötet
Dickens Károly. **Dombey és fia.** Regény. Ford. Bús vitéz. Öt kötet. 5 frt
— **Kopperfield Dávid** személyes élet története. Kalandjai tapasztalatai és észrevételei, melyeket semmiképen sem szánt a nyilvánosság elé. Regény. Öt kötetben. Ford. Zichy Camilla. 5 frt
Edwards B. Amália. **A nyoma veszett.** Angol regény, átdolgozta Szász Károly. Sok képpel 2 frt
B. Eötvös József. **A nővérek.** Regény. Második kiadás czimképpel egy kötetben frt. Diszkötésben 3 frt
— **Elbeszélések** 1 frt 40 kr.
Egy f ldönfutó hátrahagyottvellái. Két kötetben 2 frt
Frankenburg Adolf. **Zsibvásár.** Beszélyek. Két kötet 2 frt
— **Őszinte vallomások.** A szerző arczképével. 2 köt. 2 frt
Freytag Gusztáv. **Kalmár és báró.** «Soll u. Haben» czimü regény után németből forditva. Két kötetben 2 frt
Gaboriau Emil. **A mások pénze.** Regény. Francziából forditotta Zichy Camilla. Két kötet 3 frt
Galantai A. E. **A Hontalanok.** Genre-képek. Két kötet 2 frt 40 kr.
Gerstäcker F. **Végzetek.** Regény. Ford. Zólyomi I. 60 kr.
Gyalokai Mózes. **Struensee.** Regény 2 frt
— **Novellák és korrajzok** 1 frt
Hajnalka. A kandalló mellett. Beszély és rajzgyüjtemény. 1 frt 50 kr.
Hegedüs L. **Érdekes bünesetek.** Második kiad. 1 frt 50 kr.
Hevesi L. **Karczképek az ország városából.** Kötve 2 frt
Homonnai Béla. **Elbeszélések** 3 frt
Hugo Viktor. **1793.** vagy a **polgárháboru.** Regény. Forditották. Áldor Imre és György Aladár. Három kötet 5 frt
Kisfaludy Károly. **Tihamér.** Regény 80 kr.
Lauka Gusztáv **legujabb novellái** 2 frt
Litkay A. **A Porlaky-család.** Regény. Három kötet 3 frt
— **Margit.** Regény. 1 frt 50 kr.
Marlitt E. **A pusztai herczegnő.** Regény. Fordítá Benitzky Irma. Két kötet 2 frt
Mhlbach Luiza. **Kártyakirály.** Tört. Beszély. — **Roskowska** M. **Az utolsó órában.** — **Hahn** Ödön. **A titkos szerelem.** Novella 1 frt
Pálffy Albert. **Az atyai ház.** Regény. Két kötet 2 frt
Pongrácz Emil b. **Uton-utfélen.** Rajzok utinaplómból. Két kötet 3 frt
Puskin Sándor. **Anyegin Eugén.** Regény versekben. Ford. Bérczy Károly. Második kiadás 1 frt 60 kr., kötve 2 frt 40 kr.
Regék, arab. Forditotta **Vörösmarty Mihály.** Két kötet. Czimképes kiadás 4 frt, diszkötésben 6 frt
Sand George. **Consuelo.** Három kötet. Ford. Zomorfalvi 5 frt
Schwarz Mária. **A mostoha leány.** Elbeszélés. Forditotta B . . . . Géza 1 frt
Szegfi Mór. **Kis bajok nagy gondok.** Regényes képek. Két kötet 2 frt
— **A harmadik szomszéd.** Népies regény. Két kötet 2 frt
Toldy I. **Tarka képek.** (Beszélyek.) A rajzok Jankótól 2 frt
Tóvölgyi Titusz. **A rónák vésze.** Vázlatok a betyár életből összefüggésben a szegedi bünkrónikával. Képekkel 1 frt 20 kr.
— **Tavaszi levelek.** Beszélyek. Második kiadás 1 frt
— **A honárulók.** Regény. 3 kötet 3 frt
— **Szivek világa.** Beszélyek. 2 kötet 2 frt 40 kr.
— **Az ezüst vitéz.** Regény a tatár-pusztitás idejéből. Négy kötet 4 frt
— **Az anyák bűne.** Regény 4 kötetben 3 frt
Vadnai Károly. **A rossz szomszéd.** Regény. 1 frt
Young A. **Az elveszett okmányok.** Angol amerikai elbeszélés. Ford. Kulifay Ede. 60 kr.
Zichy Géza. gr. **Az álom regénye** 2 frt

Már márczius hó 1-én

lesz a

magy. vörös keresztsorsjegyek

huzása

Főnyeremény 120,000 forint.

Évenkint 3 huzás. Kaphatók szigoruan hivatalos napi árfolyam szerint vagy havi részletfizetésre és pedig:

1 darab	csak 8 havi	1 frtos	részletre
2 »	» 15	» 1	»
4 »	» 15	» 2	»
5 »	» 19	» 2	»
10 »	» 19	» 4	»

Az első részletfizetés teljesitése után azonnal a vevő tulajonát képezi a sorsjegy, melylyel az összes nyereményekre egészen egyedül játszik 5883

LŐRY J.,

BUDAPESTEN,

Bank- s váltó-üzlet, Hatvani-u. 16

Legfinomabb minőségü

Gummi

vagy

halhólyag óvszer

tuczatja 2—6 frtig,

női különlegességek

ára 4 frt.

Politzer Móricz

sérvkötő készitő.

Mindenféle prágai bőrből készült keztyük legnagyobb raktára nagyban s kicsiben.

BUDAPEST,

Deák Ferencz-utcza.

Ugyanitt kapható a legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

Megrendelések postafordultával utánvét mellett azonnal teljesittetnek.

Titkos betegségek

miden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit

Dr. PÁPAY

koronás arany érdemkeresztes itszteletbeli megyei főorvos.

Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 5599

Rendel 9—5-ig délután este 7—8-ig levélileg is.

ELSŐ BÉCSI BUTOR-FORRÁS.

BUDAPEST, IV. ker.

rostély-utcza Károly-kaszárnya 11. számu bolt.

Nindennemü **asztalos-, kárpitos-** és **esztergályos-butorok** legnagyobb **választékban** különösen **olcsó árakon nagyban** és **darabonkint** kaphatók.

Miután minden butordarab tulajdon mühelyeinkben **legjobb minőségü anyagból** készittetik, s főleg szemügyre vesszük a **szilárd s disze munkát,** reméljük, hogy mint eddig ugy ezentul is igen tisztelt **vevőink** és a n. é. **közönség** kivánságainak tökéletesen meg fogunk felelhetni. — Es pedig eladunk **készfizetésre:**

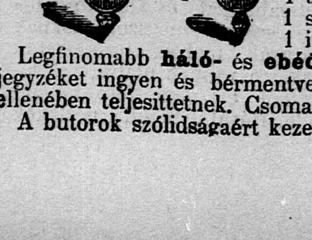

1 pamlag, 4 kis, 2 nagy zsölleszék jutekelméből		70	frt.
1 » 4 » 2 » » crep	»	85	»
1 » 4 » 2 » » ripsz	»	75	»
1 » 4 » 2 » » selyem	»	115	»
1 » 6 szék ripsz- és jutekelméből		40	»
1 otomane » es »		30	»
1 chiffon, fényesitve, diófából		30 frttól	feljebb
1 ágy »		22	»
1 széthuzható asztal 12 személyre		14	»
1 iróasztat fényesitve		13	»

Legfinomabb **háló-** és **ebédlőszoba-butorzat tölgyfából** és **diófából.** Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Vidéki megrendelések 10% előleg beküldése ellenében teljesittetnek. Csomagolásért 4%. 5747

A butorok szólidságáért kezeskedik e szakmában 33 év ótai foglalkozásunk.

Gyengeségi állapotok, vérszegénység, sápkór

és ezek következményei

gyorsan és biztosan gyógyulnak Dr. **Wágner** dialyzált vaselége által, mely a legenyhébb és legkönyebben emészthető vasgyógyszer. Árak használati utasitással: nagy üveg 2 frt, kis üveg 1 frt, **Ferrum catalyticum görvélyes gyermekeknek** üvegje 2 frt.

Főszállitás: **Gyógyszertár a „Nádorhoz“ Budapesten, váczi-körút 17.** Minden gyógyszertár által beszerezhető. Tessék **óvakodni hamisitásoktól** és tekintettel lenni a **védjegyre.** 5787

ÁTVÉTELI JEGYEK

vörös kereszt sorsjegyekre

első huzás 1883 márczius 1-én Főnyeremény 120,000 frt

Részletfizetésre és pedig:

2 darabnál 16 hónapra 1 frt	**6 darabnál 16 hónapra 3 frt**
4 darabnál 16 hónapra 2 frt	**10 darabnál 16 hónapra 5 frt**

3%-os földhiteligérvény

Huzás február 18-án. **1 frt 50 kr. és bélyeg.** Főnyeremény 50.000 frt.

Trieszti kiállitási sorsjegy

Huzás február 18-án **Egy darab 50 kr.** Főnyeremény 50.000 frt.

Jótékonyczélu állami sorsjegy

Huzás február 15-én. **Egy darab 2 frt.** Főnyeremény 60,000 frt.

Előlegek mindennemü **állampapirok, sorsjegyek** és **részvényekre** napi árfolyam mellett.

SCHREIBER G. E. bank- és váltóüzlete:

Budapest, IV. Kristóftér 6. sz. a. 5883